

En dans rundt tillit

- En kandidatafhandling om årsaker bak lobbyvirksomhet

FAG:

KAN-CSPKO1052U Kandidatspeciale

Navn:

Emil Gjerde Engebretsen

CPR:

280886-XXXX

Politisk Kommunikation & Ledelse
Copenhagen Business School

Dato:

15.05.2017

Vejleder:

Anders Bordum

Antal anslag m/mellomrom:

127 254

Antal sider

62

Abstract

Trust is critical in the realization of effectiveness in the government's performance to its people. While many governments have been faced with the challenge of maintaining trust between them and their citizens, Norway has been found to be an exception. Several reformations have been encountered by the Norwegian political system yet despite them, none has been able to see forth Norway embrace the process of lobbying within its boundaries. This can be considered the main reason that subjected Norway as one of the countries with the highest level of trust between its citizens and its political system. The relationship between the public and the politicians, in many countries, has been based on the benefits that politicians end up receiving at the accounts of the public. This has been majorly contributed to by the lobbying process that has found incorporation within the political system of many western countries. While the practice is central to the information collected essential in the effectiveness of policymaking, many political system in the countries associated with Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) as well as the European Union counterparts that are linked to the lack of trust between the parliamentarians and the interest of the public. Primarily, this has been linked to the deception that has been associated with the backdoor process of decision making that overrules the entire lobbying process. To some extent, this has been influenced by the political system and the concept of decentralization that has seen many countries engage in practicing lobbying. Research Onion is employed in the study and through a qualitative methodology, the information was collected and analyzed towards pointing out the findings for the research.

Innholdsfortegnelse

Abstract.....	1
Introduksjon & problemfelt.....	4
Motivasjon og problemformulering	6
Viktige definisjoner og begrep	6
Leseveiledning	8
Metode	9
Forskningsløken	9
Vitenskapens filosofi.....	10
Forskningsmetode	10
Forskningsstrategi	11
<i>Forskningsdesign</i>	12
<i>Casestudie</i>	13
Forskningsmetode	13
Teknikker og prosedyrer.....	14
<i>Sekundærdata</i>	14
Kildekritikk (reliabilitet og validitet)	15
Omfang og begrensninger i forskningen	15
Forskningsløken i praksis	16
Teoretisk rammeverk.....	17
Det hellige og profane	19
Økonomiske interesser.....	21
Hvordan er eks-politikere sitt habitus, i arbeidet som lobbyister?	22
Hvilke kapitaler bruker tidligere stortingspolitikere i rollen som lobbyister?	23
Hvor i Bourdieu sitt maktfelt hører lobbyister med bakgrunn i politikken, hjemme?	24
Lobbyvirksomheten og dens spesielle interesse for politikk	25
Preferansebasert tilnærming: bytte og overtalelse	26
Resursbasert tilnærming	29
Håndhevelse av kontrakter i lobbyvirksomhet.....	31
Omgivelsene rundt politikktutforming: lovgivende organisasjoner og valginstitusjoner.....	31
Valgreformene: PR/SMD systemet i Japan.....	33
Borgerlige elementer i politisk sosiologi	37

Prinsipper for åpenhet og integritet i lobbyvirksomhet	38
Årsaker til å adressere bekymringer og risiko tilknyttet lobbyvirksomhet	39
Forholdet mellom lobbyvirksomhet og minsket tillit	40
Forholdet mellom lobbyvirksomhet og reguleringer, uønsket innflytelse og urettferdig konkurranse.....	41
Transnasjonal lobbyvirksomhet	42
Etikk i lobbyvirksomhet, advocacy og Public Relations.....	42
Etikk i overtalelse	44
Advocacymodellen	45
Det norske systemet.....	46
Korporatisme og lobbyvirksomhet	48
Den store transformasjonen i Norges politiske system	49
Lobbyvirksomhet i Norge og tillit til regjeringen	53
Neokorporatisme og neopluralisme i Norge	55
Funn, diskusjon og implikasjoner	58
Oppsummering	60
Fremtidige implikasjoner, begrensninger og forskning	61
Litteratur	63
Internettkilder.....	66

Introduksjon & problemfelt

"Politikere strømmer fra politikk til PR" meldte Aftenposten 4. oktober 2012, der de viser til at i løpet av de siste årene har cirka 15 "toppolitikere" har forlatt jobben som folkevalgt til fordel for rådgivningsfirmaer, også omtalt som *PR-bransjen*. I den samme artikkelen mener professor i statsvitenskap, Tore Hansen, at uformelle nettverk mellom politikere og eks-politikere kan hjelpe firmaer med å vinne anbudskontrakter. I en tidligere nyhetssak beskriver Hansen dette som et enda større problem på lokalt nivå, og forteller at relasjoner som dette kan lede til korrupsjon (Aftenposten 20.09.2012).

Daværende styreleder i bransjeforeningen for kommunikasjonsbyråer (Komm), Morten Woldsdal, forklarte utviklingen med at de offentlige kundene er viktige for bransjen (Aftenposten 03.10.2012). Han fortalte om vekst i omsetningen og trodde omtrent 20 prosent av inntektene til medlemsbyråene kommer fra offentlige kunder. *"- Veksten skyldes at samfunnet stiller større og større krav også til offentlig kommunikasjon. Derfor tar det offentlige etter private på dette området. I tillegg har vi fått flere medier og flere kommunikasjonskanaler"* (Morten Woldsdal, Aftenposten 03.10.2012).

En person som jobber med å påvirke politikere på oppdrag for interessenter (som i Hansens overnevnte eksempel om tilbud) betegnes som en lobbyist, og dette som fenomen heter lobbyvirksomhet. I USA har lobbyvirksomhet eksistert siden landets konstitusjon, men offisielt så den første ansatte lobbyisten dagens lys i 1792 og het William Hull. Han ble hyret av *Virginia veterans of the Continental Army* for å påvirke Kongressen til å gi de ytterligere kompensasjon. Frem til 1938 ble våpen utdelt som gaver og bestikkelser gitt, uten at regjeringen så lobbyvirksomhet som en trussel. Det var først da Tyskland og nazipropaganda ble en utfordring at de vedtok lovforslaget *Foreign Agents Registration Act*. Loven krevde at alle utenlandske enheter som hadde politisk kontakt med amerikanske politikere, offentliggjorde dette. I 1945 ble loven utvidet til å gjelde for amerikanske lobbyister også. Året etter ble lovens definisjon av registreringspliktig lobbyvirksomhet innsnevret, inntil den

ble utvidet på nittitallet og ytterligere i 2007 og under presidentperioden til Barack Obama (Center for Responsive Politics 2017).

Til tross for mange forslag, har et register tilsvarende det som er etablert i USA, aldri eksistert i Norge. Det er derfor umulig å definere omfanget av lobbyvirksomhet i Norge. Litteratur om historien til lobbyvirksomhet i Norge er også begrenset, ettersom man er avhengig av at enkeltaktører og organisasjoner står frem av fri vilje. Det av lobbyvirksomhet som kanskje har fått mest oppmerksomhet, er når profilerte politikere har sluttet som politikere og startet med lobbyvirksomhet for rådgivningsbyråer. En av de kanskje mest omtalte overgangene fra politikk til privat næringsliv er daværende helseminister Bjarne Håkon Hanssen sin avgang i 2009 og påfølgende oppstart i rådgivningsfirmaet First House (Allern, 2011). Hanssen var valgt representant til Stortinget i tre perioder (12 år), men var i mesteparten av tiden medlem av Den Norske Regjering som statsråd i til sammen tre ulike departementer (Stortinget 2017).

Et annet eksempel er tidligere statssekretær for statsminister Jens Stoltenberg, Torbjørn Giæver Eriksen, som til Dagsavisen 1. mars 2012 kommenterte om det var et problem at han etter 15 år i Arbeiderpartiet og norsk politikk går over til tidligere nevnte First House;”- *Det er ikke et problem i seg selv. Næringslivet trenger mer kompetanse fra politikken og omvendt*”. Han forteller videre at han skal gi råd til bedrifter og organisasjoner og at han tror han ble ansatt på grunn av sin kommunikasjonsfaglige bakgrunn og erfaring fra politikk på høyt nivå i mange år.

Politikere sin overgang fra folkevalgte posisjoner og til private selskaper der de kan benytte sin tilegnede kompetanse som yrkespolitikere, stopper nok ikke i overskuelig fremtid hvis begge parter ser nytteverdien i det. Om det blir mer utbredt og mer en ”regel enn unntak”, sette den nødvendige tilliten og posisjonen velgere gir politikere på spill. Med bakgrunn i dette vil det undersøkes nærmere om hvordan samspillet mellom det offentlige og private behandler lobbyvirksomhet og rollen politikeres innehar i dette.

Motivasjon og problemformulering

Motivasjonen for å gjennomføre denne masteroppgaven er et ønske om å forstå prosessen rundt lobbyvirksomhet i vestlige land og hvorfor Norge virker å være distansert fra praksisen som de fleste andre land har omfavnet. Dette er bakgrunnen for den kommende problemformuleringen og de underordnede undersøkelsesspørsmålene. Oppgaven vil finne ut hvordan tidligere politikere tilegner seg kapital i arbeidet med lobbyvirksomhet, og er dette en demokratisk utfordring? For å hjelpe til å svare på problemformuleringen, vil følgende tre undersøkelsesspørsmål bli stilt:

- Undersøkelsesspørsmål 1: Hvordan virker eks-politikere sitt habitus i utøvelse av lobbyvirksomhet?
- Undersøkelsesspørsmål 2: Hvilke kapitaler bruker tidligere stortingspolitikere i deres rolle som lobbyister
- Undersøkelsesspørsmål 3: Hvor i Bourdieus maktfelt tilhører lobbyister med bakgrunn i politikken, til?

Viktige definisjoner og begrep

Konkurranssevne i økonomien er den evnen som hvert land fremhever når det respektive landet ønsker å hevde seg positivt på det globale markedet (Naoi & Krauss, 2009). Nasjonal konkurranssevne er etablert på graden av representasjoner i markeder som en nasjon er i stand til å konkurrere i og med. For å samtidig kunne øke inntektene til innbyggerne er globalismen basert på rettferdige og frie markedsforhold når det kommer til tjenester og vareproduksjon som opprettholder de internasjonale markedene (Naoi & Krauss, 2009).

Ifølge Bourdieu har begrepet *felt* definisjonen av en konfigurasjon eller et nettverk av objektive forhold mellom stillinger. Desentralisert organisasjonsstruktur defineres da som den lokale organisasjonens mulige evne til å skape en selvregulerende politisk beslutning fra kommandosenteret som ble grunnlagt først (Hefner, 2006).

Dette kommer ut i likhet med kampanjebidrag, støtte til kandidater og bytte av stemmer.

Bourdieu's beskrivelse av *habitus* er en organisering av handlinger, oppfatninger og tankeordninger, samt en *modus operandi* (fremgangsmåte) (Dianteuill, 2003). Fra *modus operandi* er den etablerte forståelsen basert på uttrykket som kommer rett fra den akademiske filosofien, etter å ha vært tilstede i et lite kjent manus, der Bourdieu skaper et helt diagram av motsetninger innen subjektivismen, hans personlige perspektiver og objektivisme på praksisteori (Dianteuill, 2003). Derfor, fra kunnskapen assosiert med begrepet *modus operandi*, defineres definisjonen av sosiologi som at den har til hensikt å gjennomføre en studie (Dianteuill, 2003).

Sponsorat er kjent som den grunnleggende rollen når det kommer til politisering og samfunnsforhold. *Advocacy*, som har en sentral posisjon her, viser samlinger av høyt plasserte grupper/individer med felles tankesett, til hjelpere som spesialister innen påvirkning, som skal representere deres fellespolitiske deltakelse. I tillegg til interesser i en politisk kultur der individuelle stemmer kan være mindre anerkjente til å styre alene (Berg et al., 2012). Fra et annet perspektiv viser definisjonen av *advocacy*, ifølge Edgett (2002), en forståelse av en offentlig handling som representerer en ide, individ eller organisasjon med overtalende objekt som målretter seg mot publikum for å få de til å se positivt på ideen, individet eller organisasjonen (Berg et al., 2012).

Lobbyvirksomhet er av *Public Relations Society of America* (PRSA) (2017), definert som en demokratisk rett som gir mulighet til å informere regjeringen ved hjelp av hensiktsmessig data og innsikt. Gitt forståelsen for at lobbyvirksomhet er en prosess, skaper det mulighet for interessegruppene og innbyggerne til å presentere sin oppfatning av offentlige forslag og beslutninger. Likevel er det visse urettferdige fordeler forbundet med prosessen, når bekymringer om hemmelighold og urettferdighet er knyttet til prosessen som skaper rom for risiko når forhandlinger utføres bak lukkede dører (PRSA 2017). Korporative kanaler er definert som

grupper som blir inkorporert i utviklingen og implementeringen av politikk (Christiansen & Rommetvedt, 1999).

Leseveiledning

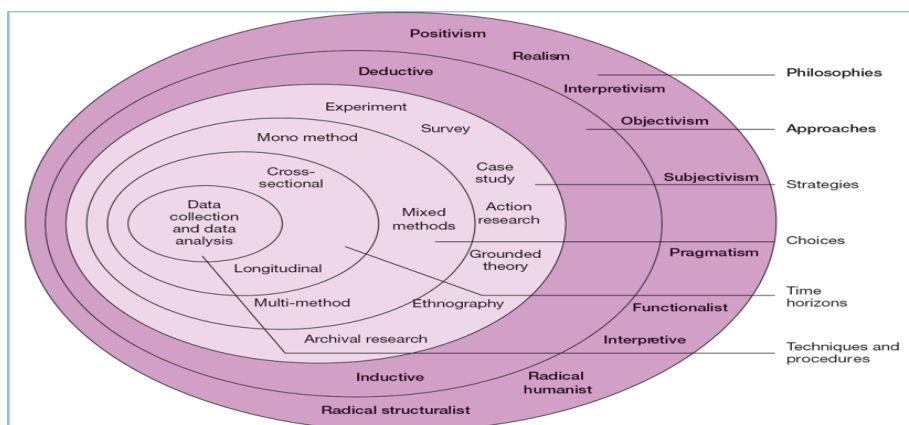
Oppgaven vil starte med å redegjøre for det metodiske rammeverket som skal brukes gjennom oppgaven. Videre vil det gis innføring i det teoretiske rammeverket der hovedsakelig Derek (2003) og Swartz (2003) brukes til å redegjøre for sosiologen Pierre Bourdieu sitt syn på det sosiale. Dette etterfølges av Tyllström som med hjelp av sosiologen Emile Durkheim sin teori av hellig og profan, viser hvordan dette angår lobbyvirksomhet. Deretter kommer noen avsnitt om økonomi og viktigheten til lobbyvirksomhet, før man gjennom Swartz (2003) igjen vender tilbake for å se på politikernes rolle i lobbyvirksomhet. Dette snus om når oppgaven tar for seg en studie av Naoi og Krauss (2009), der det ulike tilnærminger til lobbyvirksomhet fremheves, herunder preferansebasert, resursbasert og tillit/kontrakter. For å vise hvordan lobbyvirksomhet "blomstrer" på ulike måter i et samfunn, vises det til Naoi og Krauss (2009) sin gjennomgang av valgsystemet i Japan og reformasjonen som ble gjennomført der i 1994. Borgernes roller og valg teoretiseres av gjennom Goldberg (2013), som bruker Bourdieu til å fremheve dette. Videre brukes en rapport fra OECD (2014) til å vise frem data basert på det internasjonale omfanget av lobbyvirksomhet og utfordringer dette fører til, samt hvordan enkelte land velger å løse det. I Etikk og hvordan samfunnet velger å se på lobbyvirksomhet, bruker oppgaven Berg et al. (2012) til å vise hvordan fenomenet advocacy brukes innen lobbyvirksomhet. Rommetvedt med flere brukes til å avslutningsvis vise hvordan korporatisme har vært det dominerende alternativet til lobbyvirksomhet i Norge, og hvorfor fenomenet ikke er blitt institusjonalisert som i de fleste andre vestlige land. Oppgaven avsluttes med kort diskusjon og ser fremover om fremtidige implikasjoner og forskning.

Metode

Metoder som brukes i enhver forskning, må være systematiske for å tillate forskeren å undersøke hovedutfordringen som korrelerer med forskningens problemformulering. Med dette blir formålet til undersøkelsen å presentere en løsning der problemet som forskningen presenterer, viktig i forhold til å presentere de scenarier og praksiser som er kommet frem. Innsamling av relevant data hos forskeren, må utføres systematisk, da dette gir mulighet for identifisering av de essensielle av kilder som er i en datainnsamling. Det skaper videre rom for databehandling, analyse, samt tolkning av resultatene. Ifølge Saunders et al. (2007) består forskningsmetodikk av seks komponenter, som er strategi, tilnærming, tidshorisont, filosofi, datainnsamling med analyse/metoder, og valg. Forståelsen av de nevnte komponentene er det som ga mulighet for utviklingen av *The Research Onion* (heretter oversatt til *forskningsløken*), av Saunders et al. (2007).

Forskningsløken

Etter å ha blitt utviklet av Saunders et al. (2007), viser forskningsløken en illustrasjon av stadiene som må gjennomføres når en forskning skal skride frem. De ulike lagene i en løk, illustrerer hvert steg i forskningsprosessen. Gjennom forskningsløken, blir det gjort en effektiv progresjon med hensyn til metodene for den anvendte forskningen (Saunders et al., 2007). Ifølge Bryman (2012), er forskningsløken veldig nyttig fordi den har tilpasningsevne for nesten hvilken som helst type forskningsmetodikk. På bakgrunn av dette kan den brukes i et par forskjellige sammenhenger.

Figur 1. Illustrasjon av forskningsløken (Saunders et al. 2007)

Vitenskapens filosofi

Filosofi i forskning refererer til settet av holdninger som er opptatt av naturen i den virkeligheten som undersøkes. Som skildret av Bryman (2012), bringer filosofien ut identifikasjon av kunnskapens natur. Antagelser blir skapt, og fra dem gir vitenskapsfilosofi begrunnelse for hvordan man skal foreta undersøkelsen. Forskjellige forskningsfilosofier varierer avhengig av målene for forskningen, og filosofiens rette anvendelighet er avgjørende for å oppnå de ønskede målene (Goddard & Melville, 2004). Til tross for mangelen på store variasjoner i den anvendte typen filosofi, valget om utførelse av forskning er valgt å arbeide med grunnlag i den kunnskap som undersøkes. Med dette kan May (2011) gjøre kjent at gjennom vitenskapsfilosofi, er forklaringer på antagelsene i den iboende undersøkelsen knyttet til den anvendte forskningsprosessen.

Forskningsmetode

Flere forskningsmetoder kan benyttes i forskningsprosessen. I dette tilfellet, blir de deduktive og induktive tilnærmingene skissert.

Ifølge Silverman (2013), er deduktive tilnærming, der hypotesen er utviklet ved forståelse av en pre-eksisterende teori som muliggjør formulering av forskningsmetoden for å teste teorien. Den beste anvendelighet av deduktiv tilnærming er basert på sammenhenger hvor forskeren er opptatt av å undersøke observerte fenomener som har en tendens til å passe forventningene til tidligere studier. Basert på denne forståelsen, viser Snieder og Lerner (2009) at spesifikkheten i den deduktive tilnærmingemetoden korrelerer med den positivistiske tilnærmingen som tillater hypotesen og statistisk testformulering av forventede resultater til et bestemt akseptert sannsynlighetsnivå.

Denne tilnærmingen kan også brukes når det kommer til kvalitative teknikker for forskning. I slike tilfeller ville de skapte forventningene ved eksisterende forskning krevd formulering av en ganske annen hypotese for testing (Saunders et al., 2007). På grunn av dette faller den deduktive tilnærmingen under karakteriseringen av det

generelle i det spesielle. Som det fremgår av Kothari (2004), får dette effekt fra forståelsen av den generelle teorien og kunnskapsbasen samt etablering av viss kunnskap fra forskningsprosessen.

Den induktive tilnærmingen er derimot karakterisert som et trekk fra det spesielle til det generelle (Bryman & Bell, 2011). Her danner observasjoner begynnelsen av forskningen, og mønstrene som brukes senere godkjennes ved å se på dataene. Ingen rammeverk finner anvendelse med denne tilnærmingen, og derfor kan datainnsamling, så vel som fokuset til forskningen oppnås når de samme dataene har blitt innsamlet (Flick, 2011). Induktiv tilnærming finner felles anvendelse i den kvalitative forskningen hvor mangel på en teori som bidrar i studieprosessen, kan være til nytte for studien gjennom reduksjon av bias i datainnsamlingsfasen (Bryman & Bell, 2011). Intervjuer er mye brukt ved bruk av induktiv tilnærming, da de tillater å undersøke mønstre på dataene samlet fra ulike respondenter. Det er mulighet til å benytte den induktive tilnærmingen med de positivistiske metodologiene hvor analyse av data er gjort på signifikante mønstre, som finner anvendelse mot å avdekke de generelle resultatene.

Forskningsstrategi

Strategi er forståelsen av hvordan forskeren har tenkt til å gjennomføre forskningen. Ifølge Saunders et al. (2007) kan varierte tilnærminger, som systematisk litteraturvurdering, casestudier, undersøkelser, handlingsforskning, intervjuer eller eksperimenter inngå i forskningen. Eksperimentell forskningsstrategi virker på den måten at forskeren må lage en undersøkelsesprosedyre som undersøker resultatene som er opprettet i et forsøk mot forventede resultater (Saunders et al., 2007). Denne spesifikke strategien finner anvendelse på varierte forskningsområder og fungerer fra å vurdere et relativt begrenset antall faktorer som undersøkes, samt å dømmes mot de forventede resultatene av studien.

Karakteristisk for forskningsstrategien er en praktisk tilnærming som spesifiserer problemet i fellesskapet av praksiser. Som vist av Bryman (2012), involverer denne tilnærmingen i å undersøke sonderingen av å etablere det relaterer seg til den best

anvendelige tilnærmingen. Som sådan har forskning på handling en tendens til å involvere reflekterende praksis som systematisk vurderer utøverens erfaring og faglige praksis. Intervjuer derimot, virker på grunnlag av transkripsjon, koding og gruppering av data i henhold til de felles faktorene som er forbundet med deltakerne. Med dette blir resultatene av dataene mottatt når forskningen avsluttes i forhold til hvor informasjonen skal undersøkes for å påpeke om den passer til det eksisterende rammeverket.

Spørreundersøkelse derimot, virker som en prøvetaking av den representative befolkningsdelen. Når prognosene er utarbeidet, kan spørreundersøkelser produsere kvalitativ informasjon som er gjenstand for empirisk analyse (Bryman & Bell, 2011). Det som er vanlig bak bruken av undersøkelser, er forståelsen for at strategien finner anvendelse blant årsaksvariabler mellom ulike datatyper.

Forskningsdesign

Det som danner forskningsdesignet, er forklaringen på hvordan studien skal behandles frem til ferdigstillelse. Denne prosessen innebærer å ta overveielser til metodikken som skal brukes hensiktsmessig, måten deltakerne skal velges på, samt forståelse for hvordan de samlede dataene vil bli analysert (Flick, 2011). Det finnes flere typer av forskning design; utforskende, deskriptiv og forklarende, og vil denne undersøkelsen utføres ved hjelp av deskriptiv metode.

Ved gjennomføring av deskriptiv metode gir forskningen muligheten til å reflektere deltakernes erfaringer til forståelsen av den allerede eksisterende informasjonen. Selv om teknikken er nært knyttet til etnografiske studier, vil denne deskriptive utformingen tillate forskeren muligheten til å forstå svaret fra deltakerne om temaet for hvordan tidligere politikere i Norge sin kapital påvirkes i arbeidet med lobbyvirksomhet, og hvordan dette kan være en utfordring for Norges demokrati.

Casestudie

Ifølge Bryman (2012) er casestudie prosessen der det er evaluering av en enkelt enhet som skal bestemme de sentrale egenskaper som er essensielle i studien, mot tegning av generelle konklusjoner. Saksstudien i denne undersøkelsen innebærer en forståelse av hvordan de tidligere politikerne i Norge får kapital i arbeidet med lobbyvirksomhet, samt å forstå hvor utfordrende dette kan være for nordmenns demokrati. Dette gjør det mulig å gi innsikt i forskningens problem med hensyn til spesifisiteten som er knyttet til spørsmålet om lobbyvirksomhet i Norge. Casen bygges ut fra den historiske forståelsen av lobbyvirksomhet i landet, de nylige tilfellene i media om mislykkede forsøk fra tidligere politikere og hvordan de setter offentlighetens interesse i fare gjennom deres engasjement i beslutningsprosessen.

Forskningsmetode

Utforskningsmetoden som brukes til å samle informasjon til studien, vil være kvalitative prosesser, da de vil bli brukt til å samle informasjonen for å besvare problemstillingen med undersøkelsesspørsmål. I henhold til spørsmålenes krav vil det være hensiktsmessig i måten som anvendt tilnærming blir håndtert. Undersøkelsene vil gi forskerne hjelp til å fatte den foreningen som eksisterer mellom å realisere kunnskap som gjelder detaljene knyttet til spørsmålene (Saunders et al., 2007). Det samme gjelder for å forstå hvordan det påvirker publikum om lobbyvirksomhet, samt å finne ut oppfatningen av politikere og publikum om hvordan tidligere politikere kan sette i fare offentlighetens interesser, bør de være interessert i å være involvert i PR. Undersøkeren vil bruke sekundærdata fra annen forskning til å få hjelp med å tilegne så fullstendig kunnskap om undersøkelsesinnholdet ved å få spørsmålene som skal svare på (Saunders et al., 2007). Resultatene vil da bli vurdert opp mot spørsmålene.

Tankesettet som besittes underveis og som brukes til å samle data vil være metoden som ble brukt i innsamlingen av informasjon og i denne undersøkelsen vil det være kvalitativt. Som illustrert ovenfor vil undersøkeren benytte bruken av anvendt tilnærming til å hjelpe ham eller henne i realiseringen av spørsmålet. Fra fem demografiske søk vil anvendt tilnærming gi data som vil hjelpe etterforskeren til

å vise de sentrale variablene i relasjonsgjenkjenning (Kothari, 2004). Når man refererer til resultatet, vil undersøkeren konkludere med om spørsmålene og medias funksjon om å manipulere samfunnet som stemmer overens, så må det være en gjenkjennbart og knyttet til analysen som eksisterer.

Teknikker og prosedyrer

Studiemetoden som skal brukes i denne studien, bruker både den eksplorative og beskrivende teknikken som gjør det mulig å hente ubegrensede spørsmål for å beskrive forskningsemnet og hele spørsmålet om lobbyvirksomhet i Norge. For å definere studiets sammenheng, formulering av de rette spørsmålene, samt den aktuelle datainnsamlingsstrategien, må studien gjennomføres ved hjelp av en kvalitativ tilnærming (Flick, 2011). Gjennom dette må deltakerne gjøre en anvendt tilnærming til forståelsen av emnet, og med dette, ta deltakernes holdninger, meninger og betydninger inn fra hvordan de forstår sine egne implikasjoner og uttrykk (Flick, 2011).

Prosedyren som skal brukes i hele undersøkelsen for innsamling av informasjon knyttes til bruken av anvendt tilnærming. Med tilrettelegging av riktig tidspunkt for å gi tilbakemelding, vil den anvendte tilnærmingen kunne forstå spørsmålene og gi svar i henhold til deres oppfatning av emnet. Til de deltakerne som ikke vil være tilgjengelige for å samle deres tilnærmet tilnærming, vil en kopi av den bli sendt til dem via e-postene sine for å prøve å oppnå maksimalt antall bidrag til studien blant samplet (Flick, 2011). Dette er det ideelle, men på grunn av tid og ressurser, vil kun sekundærkilder og litteratur bli lagt til grunn som for utførelse av teknikk og prosedyrer.

Sekundærdata

Sekundære data kommer hovedsakelig ut fra informasjon fra andre forskere innenfor samme tema (Newman, 1998). I dette tilfellet har avisartikler vært brukt til å kjenne til hvilken innflytelse utøvere av lobbyvirksomhet og tidligere politikeres engasjement i lobbyvirksomhet har i den norske regjeringen. Gitt den forståelsen av at andre forskere allerede har behandlet informasjonen, vil det bli mulig for forskeren

å utvide seg til de analytiske undersøkelsene som allerede er gjennomført for å definere sin forståelse om emnet som er gjort av de tidligere forskerne (Kothari, 2004). Selv om avisene som er brukt i forskningen, kan vise seg å tjene to ganger som primære og sekundære kilder, blir det forskerens ansvar å påpeke og definere anvendelighet av informasjonen fra sekundære data for å muliggjøre en analyse av resultatene til en avgjørende konklusjon.

Kildekritikk (reliabilitet og validitet)

Aspekter som registreringer, modning, undersøkelse, mekanisme, numerisk regresjon, temavalg, samt utvelgelse av modningsinteraksjon spiller en avgjørende rolle i resultatene som er gjort til hvilken som helst forskning. I denne undersøkelsen, vil disse faktorene bli redusert ved å sørge for at alle faktorer grundig gjøres rede for, for å fastslå at kausale utfordringer blir minimert (Popp, 1978). På grunn av dette må det gjøres endringer når det er nødvendig, for å sikre seg om at undersøkeren vil arbeide for å gi best mulig resultat gjennom hele undersøkelsen.

Det har blitt fastslått at vitenskapen tillater replikasjon av data som skal gjøres på hvilken som helst undersøkelse. Det gjør det mulig å finne ut at resultatene som tilbys oppfyller alle betingelsene som er avgjørende for å gjennomføre en studie. Når alle begreper fyller samtlige krav samtidig, er bevist gjennom replikasjon, blir det utvilsomt sant at konklusjonene fra den første forskningen faktisk var sanne. Gjennom dette validerer replikasjonen eksperimentet ved å stille visse spørsmål som gjelder for virkeligheten av årsakssammenhengen som er etablert for det avsluttede eksperimentet (Snieder, & Larner, 2009). Når svarene er fremanalysert, blir det gjort bevis for hypotesen, samt betydningen som er knyttet til den.

Omfang og begrensninger i forskningen

Innholdet i denne studien er forståelsen av hvordan politikere involvert i lobbyprosessen har muligheten til å enten ta riktige eller feilaktige beslutninger om allmennhetenes interesse. Ved å fastslå viktigheten lobbyvirksomhet er som systemet rundt om i verden, tar oppgaven sikte på å skape en god forståelse for hvordan prosessen kan implementeres i retning av effektiv beslutningsprosess når

parlamentariske og administrative aktører er involvert i lobbyvirksomhet og de vedtakene som er knyttet til det. Den norske regjeringen har gjennom reformasjonene som funnet sted i det politiske system siden 1800-tallet, blitt bedre utstyrt med informasjon om hvilken innflytelse lobbyvirksomheten har på de økonomiske aktivitetene innenfor sine landegrensene, samt hvordan tidligere stortingspolitikere involveres i lobbyprosessen påvirker de økonomiske utfallene i landet. Som sådan er omfanget av denne studien den innflytelsen lobbyvirksomheten har på regjeringens evne til å ta de riktige beslutningene.

Forskningsbegrensningene korrelerer med svaret som er gitt for den anvendte tilnærmingen. For det første er det en mulighet for at det kan være uvilje til å gi noen negative opplysninger som gjelder lobbyprosessen, samt politikkprosessen. Det er derfor lite trolig at det finnes kritiske tilbakemeldinger i sekundærforskningen, så derfor er man avhengig av så uavhengige rapporter som mulig, som fra OECD, og andre forskere som kjenner godt til området og derfor kan utøve legitim kritikk. Gitt forståelsen om at den anvendte tilnærmingen primært brukes til datainnsamling, er det mulighet for å motta ufullstendig tilbakemelding, eller ingen tilbakemelding i det hele tatt, fra den anvendte tilnærmingen, og dette påvirker i stor grad kvaliteten på forskningen (Kothari, 2004). Den tredje begrensningen retter seg mot betydningen av at studien og beslutningsprosessen utelater publikum (Snieder, & Lerner, 2009). Dette begrenser forskningen, siden mange regjeringer ofte involverer offentlighetens mening før de følger gjennom med å ta beslutninger som påvirker hele nasjonen (Kothari, 2004). Som sådan er funnene fra studien begrenset til en viss fraksjon av samfunnet og ikke alle. Dette er igjen basert på funn fra sekundærforskningen. I tillegg så begrenser også oppgavens omfang seg til forfatterens blikk for området som undersøkes.

Forskningsløken i praksis

Forskningsløk ble utviklet med det formål å beskrive de stadiene som er ansvarlige for den effektive formuleringen for å nå konklusjon(er) i en studie (Saunders et al., 2007). Anvendt, definerer forskeren filosofien i studien. Når forskeren har gjort det, kan han skape den startposisjonen for den rette undersøkelsesmetoden som blir

benyttet i det etterfølgende trinnet (Saunders et al., 2007). Med den rette tilnærmingen blir den riktige strategien deretter vedtatt for fjerde trinn, tidshorisont. Dette trinnet gjør det mulig for forskeren å identifisere tidsrammen som studien er bundet til å ta for å få den riktige konklusjonen om problemet med undersøkelsen (Saunders et al., 2007). Det femte og siste trinnet er identifisering av datainnsamlingsmetoden.

Fordelene knyttet til forskningsløken blir derfor at den gir en plattform for en rekke faser hvor forskeren kan tenke på riktig metode til å bruke for å samle inn informasjon (Saunders et al., 2007).

Teoretisk rammeverk

Siden teoriene som ble satt sammen av Pierre Bourdieu i 1976, er det senere blitt en etablert sannhet at det gjeldende utdanningssystemet som er etablert i ethvert samfunn, reflekterer tankesettet til individene i det aktuelle samfunnet. Det samme kan bli sagt om utdanningssystemet, som gir institusjonell form til den kollektive bevissthet (Derek, 2003). Siden dette viser seg å være tilfelle, forklarer Derek (2003) videre at ifølge Bourdieu, har det også blitt slått fast at det er to komponenter som er essensielle i utviklingen og forståelsen av samfunnet. Gjennom denne utviklingen og forståelsen er det her man er i stand til å se sammenhengen mellom den første komponenten; at sosiologisk analyse jobber med systemet av sosiale relasjoner som er kritiske i sin definisjon av et individ og individualitetene som defineres innenfor et samfunn. Den andre faktoren gir kunnskap om at gjennom fastholdelse som følge av å oppfatte det sosiologiske, så skal man forstå den kunstneriske og intellektuelle produksjon, som er en nødvendig og sammenhengende adopsjon (Derek 2003).

Gjennom disse to komponentene blir det tydeliggjort at hvis det skal være mulig for at en sosiologisk virkelighet skal bli virkeliggjort og at grensene i sosiologien skal bli påvist, kreves det ikke matematiske bevis. Således blir det derfor klart at for at en redegjørelse av virkelighet skal bli gjort, må en funksjon av sosiologisk oppfattelse bli redegjort for (Derek 2003). Ut fra denne forståelsen viet Bourdieu sin sosiologiske

kapasitet med viten, om at dominansoppnåelse i virkelighetsrepresentasjon ikke hadde noen tilknytning til objektive fenomener, men snarere på alle andre aspekter som skulle konfrontere oppfatningsmoduser eller konkurransen mellom fakulteter (Derek, 2003).

Med den overnevnte forståelse blir det mulig å anerkjenne at ethvert sett med ideer som forsøker å rettferdiggjøre enhver form for ulikhet i USA, har vært viktige bidragsyttere til karakteristikene som har vært sett på som naturlige. Fra den samme logikken, har dette vært tilfellet for rettferdiggjørelse av ulikheter mellom etnisiteter, kjønn og rase i det amerikanske politiske systemet, som har vært ansett for å være liberalt (Robert, 2016). Det er gjennom det politiske systemet at amerikanere har bidratt til forståelsen om at liberalisme spiller en stor rolle i etableringen av universale krav. Krav som gjør det mulig å adressere konkrete spørsmål som gjelder borgerlig likhet angående hvem som får definere hva som er rett. Som vist av Richard (2006), at når rettigheter som dette er begrenset av grenser i samfunnet, har det politiske systemet i USA vært kjent for å vende tilbake til meget spesifikke kulturelle forutsetninger som rettferdiggjør underordningen av folket på grunnlag av kjønn og rase. På grunn av dette blir Hortons idé underbygget av det faktum at det politiske systemet i USA har mulighet til å gi åpninger til de ikke-egalitære ideene som omhandler samfunnet (Richard, 2006). Basert på dette blir det tydelig å forstå hvorfor spørsmålet om lobbyvirksomhet har blitt bredt omfavnet mellom ledere i politiske og organisasjoner.

Swartz (2003) reflekterer rundt Bourdieus forståelse av hvordan politikken skal oppfattes. I denne refleksjonen kan man se ideen om at det finnes nye muligheter som legger til rette for oppnåelsen av både kollektive og intellektuelle enigheter. Dette har vært tilfellet som gjør det mulig for det politiske systemet i USA å utøve lobbyvirksomhet, gitt at det gjennom liberalisme, er skapt åpninger for ideer om ikke-egalitærisme og samfunnsspørsmål. For at dette skulle være mulig, utviklet Bourdieu viten om at siden sosiologi innebærer studie av makt, er det et behov som krever legitimasjon for å forstå den virkningsfulle effekten av å utøve makt (Swartz,

2003). På grunn av dette, arbeider sosiologisk forskning avglorifiserende og avslørende med å forstå relasjonen som eksisterer mellom det sosiale og makt.

Som vist av den franske filosofen Gaston Bachelard (1884 – 1962), er det overnevnte det han betegnet som vitenskapen om det skjulte. Gjennom dette etablerte Bourdieu viten om at i vitenskapen om det skjulte, spiller avsløring av det skjulte spillet en stor rolle i å utpeke truslene som knyttes til den sosiale ordenen som er etablert i ethvert samfunn (Swartz, 2003). Dette har vært årsaken til at vitenskapelig forskning spiller en innflytelsesrik rolle i å avsløre de skjulte interessene som er etablert i makt. Fra denne makten, oppfattes det relasjoner som gjør at liberalisme i USA støtter opp om konsepter av nye muligheter for både individer og den kollektive enigheten, samt muligheten deres til å bli realisert.

Det hellige og det profane

Ved å låne den etablerte forståelsen av distinksjonen som eksisterer mellom hellig og profan, fra Durkheim, er Tyllström (2013) i stand til å vise at noe kan bli kategorisert som enten hellig eller profan. Det er ut fra denne klassifiseringen at forståelsen av gester, bevegelser og ting gis mening og en utilnærmelig verdi som gir de en hellig karakter (Tyllström 2013) Alternativt assosieres den samme forståelsen med de hellige gjenstandene som har betydningen i at de er berørbare objekter, instrumentalisert og redusert til materielle gjenstander av hvert eneste individ (Tyllström 2013). Den binære motsetningen som har en tendens til å eksistere mellom hellig og profan, er den som opprettholder et fåtall mektige semiotiske koder. Gjennom disse kodene, blir kultur organisert og sosiale institusjoner opprettholdt. Det er ut fra dette de lærde har diskutert de endrede og avkortede grensene, som eksisterer mellom det som betraktes som hellig, i (det moderne) samfunnet.

Med utgangspunkt i virkeligheten til den moderne verden, og med respekt for et rasjonelt byråkrati, har den liberale kapitalisme og den vitenskapelige kunnskapsmodellen, et omdreiningspunkt som i stigende grad krymper den hellige sfæren av ting. På grunn av dette har markedslogikken og fremferden til

markedsliberalismen, gjort det mulig for andre institusjoner å bli erstattet i majoriteten av vestlige land (Tyllström 2013). Dette har vært årsakssammenhengen som gjør det mulig å fjerne den hellige illusjonen i den moderne verden, ettersom ting er konstruert for å unnslippe den rasjonelle forståelsesmodusen, sammen med den tilhørende manipulasjonen. Når den hellige illusjonen er borte, har sentrale institusjoner på grunn av dette blitt av-helliggjort etterfulgt av å miste sin betydning og den grenseoverskridende verdien de tidligere representerte. Dette er igjen basert i kunnskapen om hverdagslivet som står overfor risikoen å underminere hellighetsbegrepene som tilhører samfunnet, familien og religionen (Tyllström 2013). Selv om dette skjer som følge av lobbyvirksomhet i de fleste vestlige land, kan ikke det samme sies om Norge. Landet har ennå ikke omfavnet lobbyvirksomhet siden den politiske strukturen opprettholder sin korporativisme, uavhengig av endringene som har skjedd mellom neo-korporatisme og den tradisjonelle korporatismen (Tyllström 2013).

Effekten når noe mister illusjonen som påvirker helligheten knyttet til den moderne verden, stammer fra historien om moderniseringen som gjør det mulig å endre statusen til helligdom. Statusendringen har blitt tilrettelagt ved å migrere fra samfunnets religiøse verden, til tilhørende helligdom, og gjennom dette har det vært mulig å låne praktiseringer, språk og titler fra religiøse sfærer og gjør de gjeldende i markeder og lignende aktiviteter (Tyllström 2013). Med dette viser Tyllström (2013) at tradisjonelt veletablerte bedriftsmarkedsføringsaktiviteter har funnet veien inn i det hellige. På grunn av dette, har spesifikke typer av forbruk oppstått som moralsk og autentisk, noe som igjen gjør dem grunnleggende meningsfylte.

Når det gjelder argumenter knyttet til de profane kulturelle områdene, har markedskapitalismen økt i maktstyrke, slik at institusjonen påberoper seg den meningsfulle forestillingen som foreskriver både tro og praksis av markedskapitalisme (Tyllström 2013). I USA har dette vært en drivkraft som gjør det praktisk mulig i politikken å sentralisere institusjonaliseringen i samfunnet ved å gjøre markedskapitalismen til en Gud i landets sosiale liv. Hvis man skal omfavne helligdomskomponenten, må det først skje en de-sakralisering, etterfulgt av re-sakralisering, som resulterer i kommersialisering av ting som en gang ble ansett

som hellig. Med dette viser Tyllström (2013). at profane gjenstander ikke lenger blir vist den samme oppmerksomheten og den hellige verdien og meningen. Som følge av dette, har det vært en økning i kulturell makt hos de som har utøvd en praksis eller gitt verdi og mening til en gjenstand. For mange har denne prosessen vært en viktig bidragsyter til innblanding og granskning, til noe som blir sett på som urørlig for andre. Utfallet av dette har blitt linket til spenningen som finnes mellom disse to bildene, og hovedsakelig i liberale kapitalistiske land som USA og Storbritannia.

Økonomiske interesser

Forståelsen fra forrige avsnitt er det som gjør det mulig for land som Storbritannia og USA å møte problemet med redusert åpenhet, gjennom lobbyvirksomhet, i oppvåkningen av global konkurranseevne (Laboutková & Stânková, 2016). Ifølge disse forfatterne, er det et direkte forhold mellom nivåene av økonomiske aktiviteter blant de vestlige landene, og globaliseringsprosessen har i stor grad bidratt til dette. På grunn av dette, har det vært viet ekstraordinær oppmerksomhet til den internasjonale konkurransekraften, noe som har vært erfart de siste to tiårene. Som vist av Laboutková og Stânková (2016), spiller sosioøkonomiske og politiske faktorer en viktig rolle i å bestemme den institusjonelle kvaliteten som må møtes for å oppnå den nasjonale konkurransekraften. Noen av de tilknyttede faktorene består av åpenhet, samt omfanget av økonomiske og borgerlige rettigheter. Disse faktorene er sentrale i bestemmelsene av de beslutninger som fattes av de politiske fraksjoner i ethvert samfunn. Fra de samme beslutninger er aspekter som fordeling av skattebetalernes penger og hvordan de skal tildeles, også viktig (Laboutková & Stânková, 2016).

Dette gjør det mulig for realiseringen av mangfoldigheten blant interesser, som gjør det til et nødvendig krav, som styrer det åpne og frie samfunnet i mange vestlige land, med unntak av Norge. Med grunnlag i denne forståelsen, har lobbyvirksomheten og konsulentbransjen blitt tatt for å være en naturlig, legitim og viktig del av prosessen med å ta beslutninger i et demokrati (Laboutková & Stânková, 2016). Til tross for dette, er det ikke alltid at lobbyvirksomheter representerer de legitime interessene, og derfor blir metodene deres villedende.

Laboutková og Stânková (2016) er i stand til å vise at denne atferden hovedsakelig foregår bak kulissene, og med det kommer spørsmålene om hemmelighold, samt urettferdig politisk påvirkning som resulterer i en korrumpert praksis sammen med den umåteholdne økonomiske aktivitetsgenereringen. Alle disse utfallene fører til en negativ påvirkning av økonomisk frihet.

Hvordan er eks-politikere sitt habitus, i arbeidet som lobbyister?

Som vist av Swartz (1996), bruker Bourdieu forståelsen fra feltanalyse for å skildre kunnskapen om at økonomi og kultur knyttet til ethvert samfunn fungerer på grunnlag av tilbud og etterspørsel. Dette resonnementet er grunnleggende for å vise at blikket til Bourdieu er i stand til å etablere forholdet som har en tendens til å eksistere mellom kulturelle preferanser, kulturprodusenter og mønstrene som styrer forbrukerens etterspørsel (Swartz, 1996). Hva som definerer kulturelle preferanser behøver ikke nødvendigvis å ligge i de innføringene som avbilder at kulturprodusenter må møte uvitende forbrukere, fremgår det fra Bourdieu. De samme preferansene behøver ikke komme fra de samme produsentene som forsøker å svare på etterspørselen fra de samme forbrukerne (Swartz 1996).

Bourdieu sitt grunnlag i feltanalyse, sett gjennom en generalisert forståelse, er forholdet mellom tilbud og etterspørsel, basert på kulturproduksjonen og de sosiale klassene som understøttes av de strukturer og kamper som er tydelige i samfunnet. Hvis man skal legge dette grunnlaget til grunn, basert på endringer og mønstre, har pilarene i ethvert samfunn svunnet hen i analysen av konkurrerende kamper som nykommere bidrar til, samt retten til å definere hva som er legitimt (Swartz, 1996). Fra de kulturelle kampene som skjer mellom kulturproduksjonene og produktene av kultur, reflekteres de dominerende posisjonene som etterlyser forbrukernes etterspørsel.

Fra bildet som er tegnet, ser man eks-politikere sitt habitus som lobbyister ved å forstå deres maktposisjon og anvende den i deres evne til å velge produkter produsert av produsenter i underordnede stillinger som gjør at de opprettholder sitt høye nivå på rangeringen i feltets kamp (Swartz, 1996). Med forståelsen av

strukturell homologi som grunnlag, kan eks-politikere med bevissthet gjøre de nødvendige tilpasninger, etablert mellom de forskjellige grupper av kulturprodusenter, samt de forskjellige grupper av forbrukere som gir de muligheten til å opprettholde sine respektive posisjoner som de hadde da de tjenestegjorde som politikere (Swartz, 1996). Hos eks-politikere som jobber som lobbyister, kommer derfor kunnskapen om at den objektive konkurranselogikken stammer fra kulturproduksjonsfeltet. Denne logikken, fører hver av dem til gruppene av kulturprodusenter. Dette skjer til og med i fraværet av bevisste forsøk på endring. Produkter kan tilrettelegges etter preferanse fra forbrukerne, som er gruppen det er desidert flest av i maktfeltet (Swartz, 1996).

Hvilke kapitaler bruker tidligere stortingspolitikere i rollen som lobbyister?

Kulturelle felter spiller en viktig rolle i å definere kapitalene som tas i bruk av tidligere stortingspolitikere i rollen deres som lobbyister. Kapitalene er basert på den tilsvarende motsetningen som eksisterer mellom kuratorene av kultur og deres skapere (Swartz, 1996). Referert fra Bourdieu, er de som lager reproduseringer og overganger som helt legitimt modifierer kunnskap sammen med det som fant opp nye former for kunnskap, ansvarlige for å forme reglene i spillet. Swartz (1996) mener at dette stammer fra kunnskapen om at felt har tendensen til å påføre bestemte former for kamper som krever strenge krav, som eliminerer noen, samtidig som de opprettholder andre aktører i samfunnet.

Ut i fra dette, blir det mulig for de tidligere stortingspolitikere å forstå at det er verdt å forfølge de dominerende etablissementene, og de underordnede utfordrerne aksepterer dette stilltiende, noe som gjør at de får rollen som lobbyister. Ifølge Bourdieu er dette et slags forhold som eksisterer i kampen, og strukturen av felter er av kritisk betydning i realiseringen av den grunnleggende og stilltiende enigheten mellom partene som kjemper for heterodoksi, så vel som de som opprettholder ortodoksi (Swartz, 1996). Ut i fra denne forståelsen er det ubestridt at både utfordrerne og de etablerte har en ting til felles – å opprettholde feltet, og dette gir mulighet for en presis deling av hvordan feltet skal styres.

Når dette er blitt etablert som et vanlig fenomen blant utfordrerne og de etablerte, kan tidligere stortingsmedlemmer delta i rollen som lobbyister med viten om at kampen i feltene er strukturert i en slik grad at deres egne interne mekanismer vil bli utviklet. Som følge av dette blir det mulig for tidligere stortingsmedlemmer å opprettholde deres grad av autonomi som fungerer som deres kapital og med dette tillater dem å ha autonomi over det ytre miljøet (Swartz, 1996).

Hvor i Bourdieus sitt maktfelt hører lobbyister med bakgrunn i politikken, hjemme?

Ifølge Bourdieu er en stor betydning knyttet til karismaen og legitimiteten som utvikler symbolet på makt. Fra denne utviklingen kommer forutsetningene som eksisterer mellom grunnloven og vedlikeholdet av maktrelasjoner. Lobbyister med politisk bakgrunn avleder makten deres fra de underliggende interessene som har forbindelser til den symbolske kapitalen, som i dette tilfellet er makt som gir dem legitimasjon (Swartz, 1996). På grunn av denne typen makt som kommer med benektet kapital, blir det viktig å forstå at lobbyister med politisk bakgrunn har en posisjon der de må stilles til ansvar, samt være lydige mot anerkjennelsen mens de er i tjeneste for andre. En videre illustrasjon tar sikte på å klargjøre denne posisjonen. Gjennom dette kan Swartz (1996) vise at Bourdieu, ved å se til de etablerte marxistiske tradisjoner, er han i stand til å påvise at når manglende anerkjennelse er bevist og lobbyisten med politisk bakgrunn nekter for både politiske og økonomiske interesse, blir vedkommende falsk bevisst av dette. Den falske bevisstheten fører til at lobbyistene er i stand til å avlede sin oppmerksomhet fra den interesserte karakteren sin, over til et tilknyttet sett av praksiser som bidrar til aktørens uinteresserte beskjeftigelser (Swartz, 1996).

Dette er blitt etablert som den viktigste grunnen som gjør at lobbyister med politisk bakgrunn får symbolske kraft og legitimitet, i den posisjonen der de ikke lenger er knyttet til de underliggende materielle interessene som gjør at de ikke blir anerkjent. Swartz (1996) peker på at i mangelen på anerkjennelse, er lobbyistene i stand til å utøve representasjon av uegennyttige former av ressurser og aktiviteter uten

hensyn til om de opptre som enkeltpersoner eller en gruppe. Ikke desto mindre, de er har fortsatt sjansen til å nyte fordeler fra transformasjonen av egennytte, til upartisk symbolsk makt.

Lobbyvirksomheten og dens spesielle interesse for politikk

Valg av arenaer i lobbyvirksomhet er blitt teoretisert og intensivert for å håndheve kontraktfunksjoner som knytter seg til beslutningstakere, politikere og byråkrater (Naoi & Krauss, 2009). Dette har blitt sett på som den viktigste bidragsyteren som gjør det mulig for interessegrupper til å utøve lobbyvirksomhet mot både byråkrater og politikere. Videre hevder Naoi og Krauss (2009) at organisasjonsstrukturene som definerer interessegruppene er de funksjonelle årsakene som avgjør om et politisk system i et land enten skal sentraliseres eller forbli desentralisert. Disse to alternativene er underliggende for de betydelige effektene som lobbyvirksomheten og lignende strategier er knyttet til variasjonene av mulighetene til å overvåke og håndheve kontrakter blant beslutningstakere (Naoi & Krauss, 2009). Den samme årsaken former basisen for den manglende evnen til å straffe de samme beslutningstakerne når de feiler i utøvelsen av lobbyvirksomhet.

En ytterligere illustrasjon av Naoi og Krauss (2009) viser at avhengig av typen valgsystem, er strukturen av valgene tydelig laget for å avgjøre om et politisk system har evnen til å opprettholde sin sentraliserte eller desentraliserte stat, i forhold til hvordan tilstand systemet var i, før prosessen med lobbyvirksomhet ble satt i virke. Overnevnte tilfeller kan antas å bli etterfulgt av begge de følgende eksemplene. Flertallsstyre, proporsjonalt representasjonssystem og semi-proporsjonelt (singel, ikke-overførbar stemme: SIOS) (Naoi & Krauss, 2009). I tilfellet av at valgsystemet er kategorisert som SIOS, hvor systemet er mer personfokusert, har grupper som anses desentralisert, sannsynligheten for å ta en politisk kanal fordi de gjennom den kan håndheve, overvåke og straffe enkelte beslutningstakere i et distrikt, sammenlignet med de sentraliserte motpartene (Naoi & Krauss, 2009). På den andre siden, i et politisk parti som ses på som å være sentralisert i sitt valgsystem, former en liste av proporsjonal representasjon systemet. Gjennom dette blir det sett på som sannsynlig at grupper sett som sentraliserte kan bruke en politisk kanal,

som legger til rett for evnen til å håndheve og straffe politikere gjennom deres politiske partier (Naoi & Krauss, 2009).

For å påpeke hvorfor visse grupper bedriver lobbyvirksomhet mot politikere og andre gjør det samme mot byråkrater, må man forstå at det er en felles plattform som resulterer i selve lobbyprosessen (Naoi & Krauss, 2009). Det er den felles interessen blant de involverte gruppene. I USA har det vært to tankeretninger som teoretiserer målene for interessegruppene som utøver lobbyvirksomhet. Gjennom den ene retningen er det blitt fastslått at målene til gruppene kan endres eller styrke en beslutningstakers preferanser, mens den andre etablerte tenkemåten eksisterer i forståelsen om at lobbyvirksomhet er en funksjon for interessegrupper som lovgivernes organisatoriske ressurser (Naoi & Krauss, 2009).

Preferansebasert tilnærming: bytte og overtalelse

Denne teorien fremhever argumentet om at organiserte interesser utøver lobbyvirksomhet som et forsøk på å justere eller endre preferansene til beslutningstakerne for å nå politiske mål (Naoi & Krauss, 2009). Informasjon og penger er de avgjørende faktorer som former beslutningstakernes preferanser til de organiserte interessene sitt favør. I følge bytteteoriens argument, er fokuset på kampanjens rolle kritisk viktig i prosessen med kjøpt støtte fra beslutningstakere (Naoi & Krauss, 2009). Dette fortsetter med å bekjentgjøre at de samme argumentene legges vekt på ved å få en forståelse for at organiserte interesser søker å kjøpe tilgang, beslutningstakers tid, eller stemmer; ikke desto mindre kan ikke dette overstyre det faktum at denne tilnærmingen kommer til kort i de følgende punktene. I fraværet av en tredjepart til å straffe og/eller håndheve utfallet av lobbyvirksomhet, blir det utfordrende å forstå hvordan de organiserte interessene og lovgivere forplikter seg til en utveksling av motytelser. Som Naoi og Krauss (2009) viser, er dette knyttet til en politisk markedssvikt, og i nærværet av dette må partene samhandle i et stilltiende, inter-temporalt og utenom-lovlig forhold, som er naturen i denne relasjonen. På grunn av dette blir det ubestridt at naturen i samspillet mellom de to partene, er underlagt lovgiverens vikende og frafallende plikt til å vise påvirkelighet.

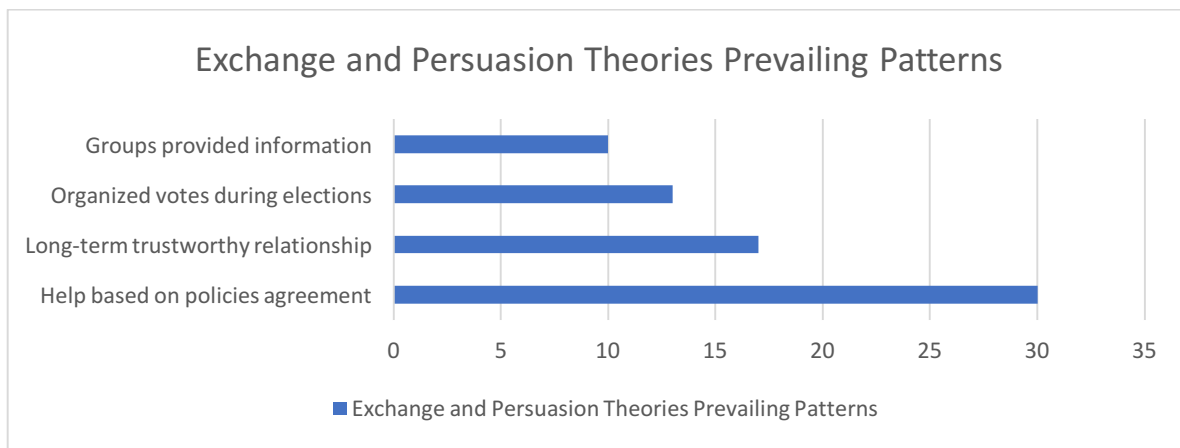
Det andre problemet som begrenser realiseringen og/eller effektiviteten i implementeringen av bytteteorien, ligger i svakheten av støtte om at interessegrupper er villige til å utøve lobbyvirksomhet mot deres allierte mens realiteten er at de finner det vanskelig å hoppe mellom deres fiender og beslutningstakere (Naoi & Krauss, 2009). Denne form for regularitet er ikke bare tilfelle i USA, men også i Japan, og det har blitt fastslått at summen av penger som settes av for å kjøpe beslutningstakernes stemmer er relativt liten. Den tredje mangelen knyttet til argumentet bak bytteteorier er knyttet til det faktum at det ikke er redegjort for hvorfor lobbyvirksomhet blant interessegrupper finner sted med byråkrater (Naoi & Krauss, 2009). Videre øker Naoi og Krauss (2009) forståelsen av at avsløringer viser at interessegrupper har en tendens til å bruke størstedelen av deres innsats i lobbyvirksomhet mot byråkrater fremfor politikere. Forholdet mellom ressursbruken påviser 60 prosent til byråkrater og 40 til politikere. På grunn av disse svakhetene blir det nesten umulig å forstå hvorfor interessegrupper utøver lobbyvirksomhet gjennom bytteteorien, siden penger spiller en avgjørende rolle i å bestemme preferansene som utvises av beslutningstakere (Naoi & Krauss, 2009).

Det andre argumentet velger å bruke overtalelseteorier hvor overføring av informasjon fra organiserte interesser til beslutningstakere tjener som en mekanisme for å forbedre, snarere enn å endre disposisjoner laget av beslutningstakere. Som vist av Naoi og Krauss (2009), er det gjennom denne tilnærmingen forståelsen av at informasjon oppfattes som en asymmetri mellom organiserte interesser og beslutningstakere, der avgjørende lobbyvirksomhet avgjør, og forklaringene om bytteteorier blir misvisende. Sammenlignet med bytteteoriene jobber overtalelseteorier med basis i informasjon fremfor penger som nøkkelvariabelen som gjør endrer atferden (Naoi & Krauss, 2009). Direktheten til overtalelsesmodellen hjelper lobbyvirksomheten å prosessere overføring av informasjon, siden denne tilnærmingen anvendes gjennom personlige overbevisninger og kontakter.

Mens overtalelseteorier fungerer mer direkte i forhold til bytteteorier, har de også svakheter. Den første av de to svakhetene i overtalelseteorier ligger i realiseringen

av at det er vanskelig å studere den systematisk private informasjonsprosessen og utføre empiriske tester av teoriene som ligger bak de tilhørende teoriene (Naoi & Krauss, 2009). Den andre og siste av de to svakhetene som angår overtalelseteorier, er basert på forståelsen om at antagelser om at beslutningstakere har mulighet til å oppleve usikkerhet om posisjonen til innholdet i en gitt politikk. På grunn av dette har overtalelseteorier en tendens til å støtte seg på informasjonen som tilbys gjennom de organiserte interessene (Naoi & Krauss, 2009). Som i tilfellet med bytteteorier, har overtalelseteorier ingen mulighet til å redegjøre for hvorfor interessegruppene ofte utøver lobbyvirksomhet mot byråkrater som ikke er villige til å se behovet, for deretter eventuelt å forstå behovet for å lære om posisjonen til vedkommende sine meninger.

I tilfellene av enten bytte- og overtalelseteorier, er ingen i stand til å vise en tydelig forståelse av de dominerende mønstre som er knyttet til Japan, USA og lignende land der interessegrupper utøver lobbyvirksomhet mot beslutningstakere når det kommer til langvarige relasjoner. Det er fra dette at avsløringene gjort gjennom Muramatsu-Kume-undersøkelsen i 2003, viser at den 30 prosent av andelen ledere, fastslår at beslutningstakere hjelper gruppene deres med avtale om deres politikk eller andre mål (Naoi & Krauss, 2009). 17 prosent av de samme beslutningstakerne forteller at det eksisterer et langsiktig og troverdig forhold til interessegruppene (Naoi & Krauss, 2009). Funn fra den samme undersøkelsen oppgir 13 prosent av de samme lovgiverne at de gir hjelp til gruppene deres på grunn av at de fikk hjelp med stemmer under et valg (Naoi & Krauss, 2009). I motsetning til andelen som yter støtte, gjør bare 10 prosent av lovgiverne dette fordi gruppene gir informasjon (Naoi & Krauss, 2009).

Figur 2 Ledende mønstre i bytte- og overtalelsesteorien

Resursbasert tilnærming

Med belysningen av preferansebasert tilnærming ovenfor, skal det nå kikkles på resursbasert tilnærming. Denne tilnærmingen gjør at direkte lobbyvirksomhet, som Deardorff og Hall (2006) hevder, er en belønning som kommer fra organiserte interesser til lovgivere med det samme tankesettet (Naoi & Krauss, 2009). Som ytterligere vist av Naoi og Krauss (2009), kommer denne belønningen i form av tilskudd og informasjon for å hjelpe ressursfattige beslutningstakere til å jobbe for å oppnå politikk. Teorien bak denne beskrivelsen er lobbyvirksomhet-som-subsidie teorien (Naoi & Krauss, 2009). Teorien går inn for å gi løsninger på de mange begrensningene som er forbundet med preferansebasert tilnærming. Gjennom denne teorien blir det mulig å forklare årsaken bak forståelsen om hvorfor beslutningstakere har en tendens til å ta kontakt med de interessegruppene (Naoi & Krauss, 2009).

Ifølge demonstrasjonene gjort av Yackee og Yackee (2006), ble det kjent at byråkrater og folkevalgte hadde høy sannsynlighet til å svare på de store forretningsinteressene, sammenlignet med borgere, samtidig som det kom bedre kvalitetsinformasjon fra byråkrater og de folkevalgte når det kommer til komplikasjonene tilknyttet politiske spørsmål (Naoi & Krauss, 2009). Det er dette som gjør det mulig for Naoi og Krauss (2009) å vise at lobbygruppens mål mellom byråkrater og de folkevalgte politikerne, har mulighet til å være det samme. En annen modell som holdes ansvarlig i resursbasert tilnærming, trekkes frem av

Walker (1991), som er av den oppfatning at lobbystrategier er påvirket av nærhet og tilgang til eliter i hovedstaden i motsetning til lokale politiske aktører innenfor et distrikt (Naoi & Krauss, 2009).

Det er fra denne forståelsen at modellen viser muligheten til at lokale grupper har en tendens til å arbeide utenfor lobbystrategier sammenliknet med de sentrale gruppene som har en tendens til å arbeide via eliter, byråkratiet, samt beslutningstakere. Dette fremkommer ved å redegjøre for valg av inntekter ved å se maktfordelingen mellom motstandere og elementer i et hvilket som helst politikkområde (Naoi & Krauss, 2009). Domstolen sine ressurser, tilsammen med domstolens ideologi, avgjør de administrative og juridiske institusjonene, samt lobbyvirksomhet i valgene som interessegrupper må gjøre i utførelsen av lobbyprosessen gjennom resursbasert tilnærming.

Sammenliknet med den preferansebaserte tilnærmingen, har resursbasert tilnærming en fordel av å samtidig redegjøre for områdene som interessegrupper velger, og derfor ha muligheten til å kunne intensivere lobbyvirksomheten (Naoi & Krauss, 2009). Men selv med denne fordel, ligger hovedutfordringen i å løse puslespillet om hvordan interessegrupper må takle risikoen forbundet med å kaste bort ressurser på lobbyvirksomhet i tilfelle lovgivere ikke er i stand til å oppfylle løfter fullt ut, eller må bryte de helt. Ved å knytte sammen valgene av områder til sentraliserte og desentraliserte interessegrupper, avviker denne tilnærmingen fra forståelsen etablert av Walker på to måter. Dette er en avgjørende posisjon for kontrakttilnærmingen.

Den første måten at denne sammenkoblingen avviker fra Walker's forståelse ligger i fokuset som blir gitt organisasjonsstrukturen sammenliknet med ressursdelen av den (Naoi & Krauss, 2009). Gjennom dette perspektivet er definisjonen av en desentralisert organisasjonsstruktur den lokale organisasjonens potensiale til å ta en selvstendig politisk beslutning uten å blande inn den sentrale ledelsen. Dette samme kan sies om kampanjebidrag, støtte til kandidater og stemmeutveksling. Bevisførselen bak denne kunnskapen har bakgrunn i at det er lik kontroll over ulike

tiltak, så vel som ressurser. Med dette har den kontraktbaserte tilnærmingen bedre evne til å redegjøre for mønstre i lobbyvirksomhet (Naoi & Krauss, 2009).

Den andre måten som kontraktbasert tilnærming skiller seg fra forståelsen etablert av Walker, har noe å gjøre med valginstitusjoner som er påvist å mangle innen lobbyvirksomheten. Gjennom en analyse gjort på organisasjonsstrukturer har interessegrupper vært kjent for å samhandle med valginstitusjoner (Naoi & Krauss, 2009). Gjennom dette samspillet påvirker organisasjonsstrukturer valginstitusjoners valg av områder (Naoi & Krauss, 2009).

Håndhevelse av kontrakter i lobbyvirksomhet

Valg av områder for lobbyvirksomhet og kontraktfunksjonen er tilpasset for interessegrupper med hensyn til håndhevbarheten av beslutningstakere. Gjennom forståelsen etablert av kontraktbasert tilnærming til resursbasert lobbyvirksomhet, er det fremkommet en teori som viser at målet for interessegrupper er å utøve lobbyvirksomhet som et forsøk på å håndheve en kontrakt med lovgivere som inneholder politikk med interessegruppens interesser (Naoi & Krauss, 2009). Gjennom dette viser Naoi og Krauss (2009) at kontraktbasert tilnærming har muligheten til å spille en stor rolle når det kommer til interessegruppens lobbyvirksomhet. Dette vises i Japan, som det har blitt mulig gjennom dette å redegjøre for dominansen som beslutningstakere har i prosessen. Denne dominansen har en tendens til å sympatisere med reglene som styrer lobbyvirksomhet. På grunn av dette finner Naoi & Krauss (2009) det utfordrende å forstå hvorfor langvarige forhold har en tendens til å eksistere mellom noen interessegrupper, der lobbyvirksomhet er sterkt påvirket i retning av byråkrater i stedet for folkevalgte.

Omgivelsene rundt politikktutforming: lovgivende organisasjoner og valginstitusjoner

For å redegjøre for de overnevnte delene, som er knyttet til lobbyvirksomhet og interessen for politikk, er det i lobbyvirksomhet etablert en stor betydning som henger sammen med insentiver som fyrer opp både etterspørselen når det gjelder

organiserte interesser, tilbud, og når det kommer til beslutningstakere (Naoi & Krauss, 2009). Ifølge forfatterne, er det institusjonelle egenskaper som sørger for at insentivene minsker, falmer og således danner kontrakten med sær-interesser i Japan. I Japan, der de hadde SIOS-systemet under den lovgivende organiseringen og valginstitusjonene frem til 1994, varierte antallet kandidater i hvert distrikt fra en til fem. Inkludert i dette er partikandidater fra det største regjeringspartiet, og liberaldemokratene måtte konkurrere om én plass (Naoi & Krauss, 2009).

Med SIOS-systemet, så oppfordres de uavhengige beslutningstakerne til å jobbe med sine personlige stemmer, sammenliknet med den kollektive oppnåelsen som følger med medlemskap i et parti. Kunnskapen om og fordelene bak dette systemet er basert på at siden når de uavhengige kandidatene vinner et distrikt, har ikke dette tilknytning til partikandidater. De samme kandidatene får insentiver til å tilspisse geografien som en differensierbar variabel mellom de enkelte beslutningstakere fra samme parti (Naoi & Krauss, 2009). På grunn av kunnskap utviklet fra bruk av SIOS-systemet, må kandidater målrette seg mot smalere gruppe av velgere fremfor å opprettholde en bred koalisjon bestående av diversifiserte og bredere velgergrupper.

Til beslutningsorganisasjonen gjør innføringen av SIOS-systemet en refleksjon over insentivene som personliggjøre stemmene som går til beslutningstakere. Gjennom LDP, Japans regjerende parti på den tiden, er SIOS blitt politikktutviklingens organisasjon, og insentivene til beslutningstakerens personlige stemme spesialisert og desentralisert (Naoi & Krauss, 2009). Med kjennskap til politikken bak beslutningsorganisasjonen blir det mulig for partiet å ta beslutninger gjennom et omfattende komitesystem som gjør det mulig for hver beslutningstaker å overvåke samsvarende byråkratiske byråer og regjeringsmedlemmer.

Ifølge Naoi og Krauss (2009) er den samme desentraliserte komiteen ansvarlig for å gi politikktutvikling makt til partiets medlemmer som kanskje trenger å rette krav mot spesielle interesser for mobilisering av kampanjer og stemmebidrag. Det er på samme måte at organiserte interesser får insentiver til å utøve lobbyvirksomhet mot

den enkelte lovgiver i et distrikt, sammenlignet med lobbyvirksomhet gjennom partiledere eller et parti (Naoi & Krauss, 2009). På grunn av en desentralisert politisk struktur, reduseres kontraktens håndhevelse mellom sentraliserte organiserte interesser og lovgivere sterkt.

Følgende gjør det mulig for et desentralisert politisk system å redusere kontraktens håndhevelse mellom sentralt organiserte interesser og beslutningstakere. For det første er det fordi partiet har ingen funksjon som håndhever av kontrakten og selvstendige beslutningstakere har insentivet til å gå gjennom deres personlige plattform (Naoi & Krauss, 2009). Den andre grunnen ligger i viten om at PARC, et komitesystem innenfor LDP som brukes til politikktutforming, bruker enstemmighet som regel og møtet er begrenset for innsikt fra offentligheten eller interessegruppene. Dette er årsakssammenheng til hvorfor det er vanskelig for den organiserte gruppens evne til å identifisere hvem som motsetter seg mot hvem som støtter noen politikk på PARC-møtet (Naoi & Krauss, 2009). Men det er også et alternativ til bidragene som blir gjort under møtene.

Alt dette skjer fordi Japan er basert på et dominerende partipolitisk system, samt det politiske miljøet som gjør det mulig for store politiske beslutninger å bli vedtatt av regjeringspartiet (Naoi & Krauss, 2009). I 1994, var dette en effektiv organisering i Japan. I et land der regjeringspartiet er ansvarlig for alle de store politiske vedtakene, betyr det at for at sentrale grupper som ikke har lokale organisasjoner har et problem når det kommer til informasjonsinnhenting og overvåking av informasjon om hvorvidt politikere forplikter seg til realiseringen av den foretrukne politikken (Naoi & Krauss, 2009). Basert på denne forståelsen er det betimelig å påpeke at håndhevelse av kontrakt og overvåking må desentraliseres og gjøres lokalt for å få interessegrupper til å holde enkelte politikere ansvarlige for sine løfter (Naoi & Krauss, 2009).

Valgformen: PR/SMD systemet i Japan

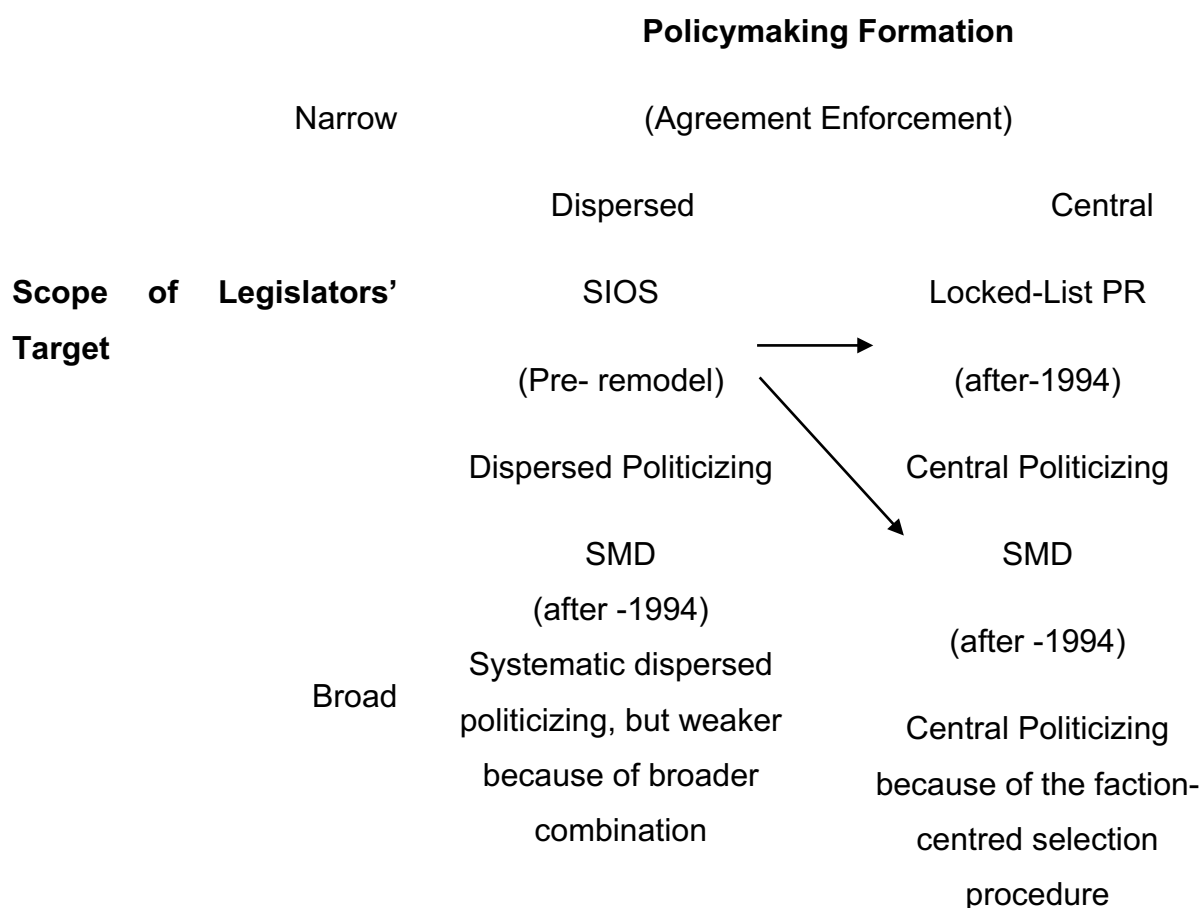
Den desentraliserte strukturens manglende evne til å kreve ansvar fra enkelte politikere på lobbyvirksomheten, resulterte i PR/SMD-systemet der det ble gjort

endringer i det politiske miljøet. Måten disse endringene ble iverksatt på ble realisert på to måter. Det første var en utvidelse og diversifisering av omfanget av velgere som lovgiverne skulle målrette seg mot (Naoi & Krauss, 2009). Den andre endringen fra SIOS til PR/SMD-systemet var gjennom sentralisering av makten fra politikktutviklere til partiledere.

I PR/SMD-systemet var antall plasser som ble tildelt for et lukket PR-system, 180, og 300 for SMD-systemet, totalt med 11 regionale blokker. Som vist av Naoi og Krauss (2009), at gjennom de tildelte plassene, må velgere avgi to stemmer hver for SMD-distriktet og partiet. Det som kjennetegnet disse stemmene er at de måtte deles ut separat. For at dette skulle bli gjort mulig, måtte SMD med en enkelt representant få en seier og representere hele distriktet som hadde en blandet valgkrets (Naoi & Krauss, 2009). På grunn av dette er kandidatenes insentiver svekket til å jakte personlige stemmer, samtidig som at insentiver styrkes mot bygging av en bredere flertallskoalisjon med organiserte og spredte interesser (Naoi & Krauss, 2009).

Den andre endringen som ble gjort i PR/SMD-reformen, er regelen om at hver kandidat fra et forskjellig parti som konkurrerer om et sete, må oppleve reformens styrke om at beslutningstakere må følge partiets insentiver (Naoi & Krauss, 2009). Dette virker ut fra viten om at SMD-systemet sentraliserer maktstrukturen i partier ut fra forståelsen at kandidater sette sin lit til partinominasjonene for å vinne seter.

Den tredje forandringen knytter seg til informasjonen som under den lukkede PR-listen, der partier har mulighet til å foreta valg av favorittkandidatene og deres plassering på listen (Naoi & Krauss, 2009). Dette blir hovedgrunnen til at partene har større kontroll over sine individuelle kandidater, enn som var tilfelle i SIOS-systemet. Stemmegivere må avgi sin stemme for partier som er under PR-systemet, som igjen svekker koblingen som eksisterer mellom velgerne og beslutningstakere (Naoi & Krauss, 2009). Denne informasjonen er representert i tabellen nedenfor.

Figur 3 lobbystrategier og omgivelsene til politikkutvikling (Naoi & Krauss, 2009).

På grunn av valgreformene tar lovgivende organisasjoner utgangspunkt i lovgivernes nye insentiver som lovgivende organisasjoner må forholde seg til. Ved godkjenning av forslaget til valgreform, har det vært endringer i måten LDP begrenser sine representanters PARC-relasjoner til et maksimum på fire komiteer og lar samtidig ingen delta i det maksimale antallet komiteer som blir ønsket (Naoi & Krauss, 2009). Hva LDP erkjenner er at dets representanter har behov for å være generaliserte beslutningstakere for å kunne vinne distrikter med kun én plass. Likevel har det også vært et skifte av makten i politikkutvikling som påvirker regjeringen, partiledere fra de enkeltstående politikerne. Disse forskjellene og endringene er vist i tabell 1 ovenfor.

Naoi & Krauss (2009) forklarer at det finnes krav som gjør at interessegrupper må tilpasse sine lobbystrategier for nye insentiver fra lovgivere, dette viser de gjennom

noen betraktninger. Den første betraktningen ligger i sentralisering av politikkutvikling, som betyr at effekten av straffemekanismen og en desentralisert overvåkning avtar med PR/SMD-systemet (Naoi & Krauss, 2009). Straffen knyttet til den desentraliserte strategien er mindre effektiv med hensyn til den regionale delen av PR-blokken. Dette er på grunn av dens evne til å omfatte ulike geografiske områder og sektorer som var i SIOS-distriktene. Et av kravene i SMD-systemet som skiller seg fra SIOS-systemet, er i utviklingen av brede majoritetskoalisjoner innenfor valgkretsene. Med denne informasjonen slipper Naoi & Krauss (2009) ut ideen om at ved å utvide majoritetskoalisjonene i valgkretsene, vil desentraliserte interessegrupper fortsette å utøve lobbyvirksomhet mot SMD-representanter gjennom en lokal organisasjon. Likevel kan insentivene her være svakere sammenlignet med SIOS-systemet, gitt at SMD-representanter møter utfordringer som styrker og overvåker kontrakten med beslutningstakere i distriktet (Naoi & Krauss, 2009).

Det som kan trekkes ut av dette, er forståelsen for at beslutningstakere på den ene siden har mulighet til å utøve lobbyvirksomhet gjennom en sentral kanal, og på den annen side, så må de samme beslutningstakerne forvente at de sentraliserte interessegruppene vil utøve lobbyvirksomhet mot flere politikere sammenlignet med tidligere lobbyvirksomhet (Naoi & Krauss, 2009). Begrunnelsen som brukes i dette scenariet, henger sammen med tanken om at mekanismene i sentralisert straff må brukes ved å stemme i det nye valgsystemet. Med dette blir det forståelig hvorfor det i Japans valgsystem gis insentiver for interessegruppene med intensjonen om å sentralisere strategiene bak lobbyvirksomhet (Naoi & Krauss, 2009).

En medført forbedring i effekten av den sentrale straffemekanismen i kampanjen fra 1994, er finansieringsreformer som legger begrensninger på organisasjoners bidrag til enkeltpolitikere. I år 2000 sørget de reviderte reguleringer om politisk finansiering for at begrensningene tok form på følgende måter. Den første tilnærmingen var at bedrifter eller organiserte interesser kunne bidra med maksimum 50 millioner yen til hvert politisk parti, så vel som maksimum 100 millioner yen innenfor en periode på ett år (Naoi & Krauss, 2009). Den andre tilnærmingen korrelerer med ideen om at

gjennom revisjonen blir kanalene som de organiserte interessene kan bidra til gjennom politiske donasjoner, begrenset.

Det som også er knyttet til revisjonene som ble gjort i forbindelse med finansieringsreformene, er at det er begrensninger for donasjonene til enkeltstående politikere. Størstedelen av finansieringen kommer foreløpig via de politiske partiene. Kampanjefinansieringsreformene styrket valgreformeffekter på lobbyvirksomhet. På grunn av dette, må de sentraliserte interessegruppene, sammen med deres evne til å straffe politikere gjennom kampanjebidrag, forbedres (Naoi & Krauss 2009). I tillegg til dette, vil muligheten de desentraliserte gruppene har til å straffe enkelte politikere, reduseres, og med dette er det mulig at kampanjebidrag kanaliseres gjennom den sentrale avdelingen etter gjennomføringen av reformene i 2000.

Borgerlige elementer i politisk sosiologi

Den politiske sosiologiske forståelsen gitt av Bourdieu har møtt kritikk på grunnlag av at demokratiteorien har vist seg å mangle i oppfatningen av det sivile samfunn (Goldberg, 2013). Ikke desto mindre, mens kritikk har vært knyttet til Bourdieu sin oppfatning, kan ingen av de alternative teoriene knyttet til samme tilnærming heller ikke betegnes som overlegne eller foretrukket. Forståelsen som gir kritikk på de sosiale refleksjonene som Bourdieu har gjort, kan betraktes som essensielt på en slik måte at de spiller en rolle i å peke på elementene i demokratisk teori, med erkjennelsen av at Bourdieus tenkning er understreket i andre teoretikers forståelse av samfunnet og demokratiet (Goldberg, 2013). Gjennom autonomi som knyttes til feltanalyse, med hensyn til intellektuell feltautonomi, er det en tilsvarende og sammenlignbar rolle. Som vist av Goldberg (2013), har konflikten i sosiologi vært i stand til å redusere all universalisme til den rene forståelsen av egeninteresse. Fra et Machiavellisks synspunkt var Bourdieu i stand til å vise at interesse har muligheten til å bli forvandlet til dyd under bestemte historiske og sosiale forhold. På kritikken om at Bourdieu sin tilnærming var grunnlagt på konkurranse, dominans og kamp, går Goldberg (2013) inn for å gjøre rede for en forståelse for at Bourdieu ikke skapte rom for dannelsen av transaksjonssolidaritet. Kontrasten mellom Bourdieu og hans kritikere står på at Bourdieu var i stand til å anvende Durkheims

sosialteori, så vel som Machiavellis ideer for å utarbeide en forklaring på at det er mulig å oppnå solidaritet i den moderne verden (Goldberg, 2013).

Alle overnevnte forståelser kan forklares på følgende måte. Oppfatningen utviklet seg, i mellom båndene mellom dyder eksplisitt, og interessen modellert fra Machiavelli sin oppfatning. Med hans ord er Machiavelli av den mening og gjennom dette sitatet; ”republikken er et univers der borgere har en interesse for dyd” (Goldberg, 2013). Det er på denne måten et felt kan struktureres, og på den måten der agenter innenfor feltet har en interesse for det universelle. Fra denne interessen, kommer ønsket om å oppfylle de spesifikke interessene når det må legges inn bidrag til å produsere de samme universelle og tilhørende interessene (Goldberg, 2013). Dette er utgangspunktet for at noen mennesker har en tendens til å overstige visse ugunstige forhold fremfor andre. Som vist av Goldberg (2013), kommer dette frem som en konsekvens av den dydige oppførselen som praktiseres med noe regelmessighetsgrad og i stor grad i stedet for gjennom unntak, blant dydige individer.

Prinsipper for åpenhet og integritet i lobbyvirksomhet

Tilliten borgere i ethvert land har til sine respektive regjeringer, danner grunnlaget for enhver regjering som på grunnlag av dette får muligheten til å etablere effektiv politikk og god forvaltning. I følge Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) (2014) er det nevnte forholdet mellom tillit og god forvaltning hovedsakelig basert på konjunkturer etter krisen, der strukturreformene krever at man foretar valg, samt de situasjonene som tillater borgernes tiltro. Det samme gjelder et marked som har en kritisk betydning for å fremme sosial og økonomisk utvikling. Ikke desto mindre viser det seg at tillitsnivået blant innbyggere i OECD-landene er bekymringsfullt fordi private interesser, på bekostning av det offentlige beste, er pådrivere for politiske beslutninger (OECD 2014).

Gjennom lobbyprosessen har mange land vært i stand til å nyte den demokratiske deltakelsen og hatt mulighet til å gi beslutningstakere den rette innsikt i de beslutninger de må ta. Dette tar videre form i evnen til å legge muligheten til rette

blant interessenter, for å få tilgang til offentlig politikktutvikling så vel som implementeringen. Tvert imot er det det motsatte som synes å være tilfelle i mange land. Gjennom lobbyvirksomhet, tvilsom integritet som reflekteres av lukkede aktiviteter, som påvirker, etablerer urettferdig konkurranse, og regelmessig holder de effektive, rettferdige, og upartiske politiske beslutningsprosessene som gissel (OECD 2014).

I 2010 vedtok OECD anbefalinger som var ment å utjevne feltet av alle interessenter i politiske prosesser. Basert på denne tilpasningen, som skulle bidra til utviklingen av åpenhet og integritet i lobbyvirksomhet, samt å håndtere risikoen forbundet med uønsket innflytelse og korrupsjon blant OECD-landene. Med dette ble det sikret at regjeringer i alle land som praktiserer lobbyvirksomhet, ville være i stand til å beskytte sine beslutningsprosesser (OECD 2014).

Ifølge OECD (2014), var det i 2014, 14 medlemsland som var tilknyttet implementeringen av prinsippene, og mange flere vurderte å innføre reguleringsprinsippene i beslutningsprosessene sine. Det kan sies at i de siste årene forut for 2014, har mange land, sammenlignet med de siste seks tiårene, omfavnet innføringen av reguleringer når det kommer til de respektive regjeringenes beslutningsprosesser. Det skal også legges til, at det har vært tilfeller hvor de implementerte reglene for lobbyvirksomhet har vært ufullstendige, og med dette feilet i å møte lovmakerne sine fulle forventninger. Disse manglene i innføringen av reguleringer har vært knyttet til feilaktig implementering av adferdskodeks for håndhevelse og integritetsstandarder (OECD 2014). De tilknyttede utfordringene stemmer overens med manglende evne til å opprettholde sanksjoner for brudd på adferdskodekser, samt dårlig samordning av transnasjonale lobbyvirksomheter.

Årsaker til å adressere bekymringer og risiko tilknyttet lobbyvirksomhet
Lobbyprosessen har blitt ansett som en verdifull komponent i beslutningsprosessen. For at dette skal være tilfelle, må det midlertidig være virksomhet og effektivitet i måten prosessen gjennomføres på. Når omstendighetene forandres og landskapet for beslutningstaking er komplisert, blir lobbyvirksomhet et viktig verktøy som gir tilgang og innsikt i offentlig politikktutvikling samt gjennomføring (OECD 2014). Selv

om dette skjer, er hele prosessen bak lobbyvirksomhet en global industri som involverer milliarder av dollar, og med dette utvikles en kilde til bekymring, sett i lys av borgerne og politikernes evner. Med OECDs anbefaling om hvordan å regulere prinsippene for lobbyvirksomhet har noen OECD-land diskutert lobbyvirksomhet når det kommer til deres minskende tillit til regjeringer, økonomiske kriser, valg, samt skandaler (OECD 2014).

Forholdet mellom lobbyvirksomhet og minsket tillit

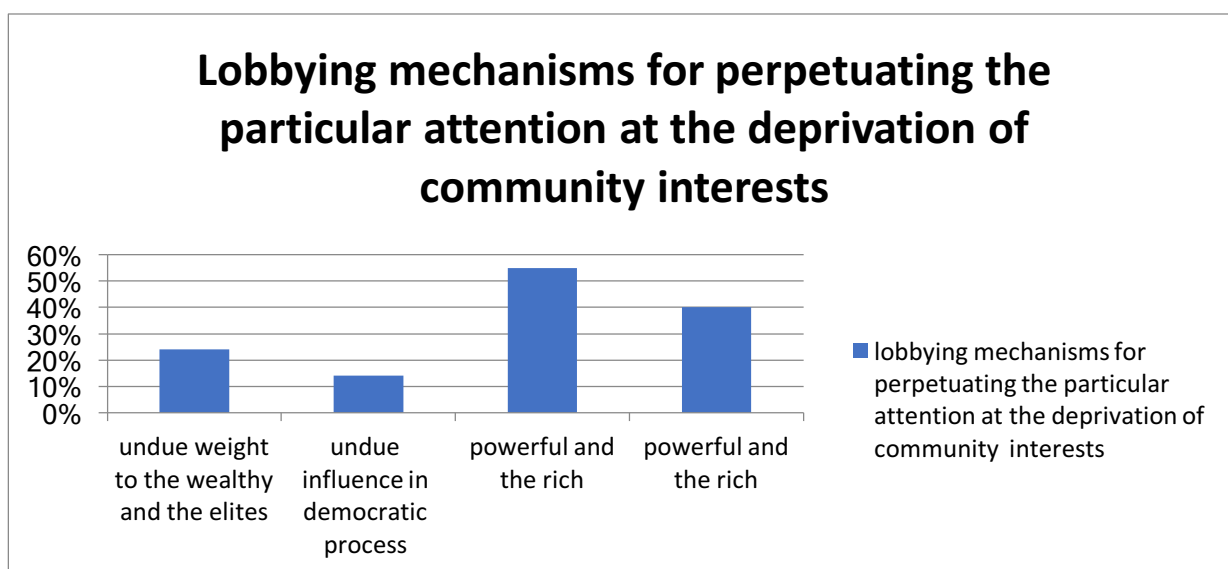
Med prosessen i lobbyvirksomhet har mange land blitt stilt ovenfor utfordringen med redusert tillit blant sine borgere, da det er uttrykk for tvil i den respektive regjeringens evne til å treffe de riktige og selvstendige beslutningene (OECD 2014). Med denne tvilen kommer bekymringen for at regjeringer ikke klarer å regulere deres markeder virksomt og effektivitet. Dette har vært årsaken til den åpenlyse mistilliten til regjeringenes beslutningsprosesser og folkets mistillit når nye høyder angående rettferdigheten til den stramme finanspolitikken, så vel som i ofringene som må gjøres for strukturelle reformer (OECD 2014). På grunn av denne bekymringen kommer de underliggende spørsmålene om OECD-landenes manglende evne til å imøtekomme rettferdige prosesser innen lobbyvirksomhet, samt tillitskrisen og det demokratiske systemet som eksisterer for å påvirke de politiske partiene i deres rolle som politiske beslutningstakere (OECD 2014).

Forholdet som eksisterer mellom tillit og oppfattet åpenhet i beslutningsprosessen henger sterkt sammen, og får mange regjeringer til å havne under punktet av null tillit mellom dem og de respektive borgerne. Med *Edelman Trust Barometer* ble det avdekket at nærmere halvparten av respondentene i 26 undersøkte land hadde tillitsproblemer med sine innbyggere, og mange av dem fikk stryk i måten de møtte utfordringene med korrupsjon og feilaktige insentiver (OECD 2014). Basert på dette er det behov for å sørge for at troverdigheten er adressert i organisasjonene bak beslutningsprosessen i offentlige anliggender, for å styrke forholdene som ligger til grunn for beslutningsprosessen.

Forholdet mellom lobbyvirksomhet og reguleringer, uønsket innflytelse og urettferdig konkurranse

I en undersøkelse fra 2013 som ble gjennomført for europeiske land, var det internasjonale PR-byrået Burson-Marsteller i stand til å vise at 24 prosent av tjenestemenn på seniornivå og politikere i 20 europeiske land, assosierte lobbyvirksomhet med unødige støtte til de rike og elitene (OECD 2014). Problemet med urettmessig innflytelse i demokratiske prosesser tilsvarte 14 prosent (OECD 2014). I Norge svarte 55 prosent at lobbyvirksomheten var knyttet til de mektige og rike menneskene/organisasjonene (OECD 2014).

Tabell 1 (OECD 2014)

Effekten av lobbyvirksomhet og urettferdigheten mot publikum korrelerer med svingningene som er knyttet til regulering og konkurranse i markedet på grunn av det er mye penger som må betales for påvirkning (OECD 2014). Disse opplysningene er årsaken til hvorfor lobbyvirksomheten må sikres tilstrekkelighet, siden det er mulighet for å dominere markedsposisjonen sin, som igjen resulterer i et kvasi-monopol av selskaper som har de riktige kontaktene og den nødvendige kapitalen for å påvirke beslutningstakere (OECD 2014). Med dette, opplever publikum varer og tjenester som er dyrere, som igjen påvirker den økonomiske utviklingen negativt i mange land.

Transnasjonal lobbyvirksomhet

Globaliseringens utbredelse har utløst innbyrdes avhengighet mellom land, og med dette øker utøvelsen av lobbyvirksomhet dramatisk. Ifølge OECD (2014) har lobbyvirksomhet og lignende strategier blitt mer transnasjonale. Hvis man følger USA som eksempel, har organisasjoner vært kjent for å utøve lobbyvirksomhet mot EU-kommisjonen og EU-parlamentet, med formål å påvirke beslutninger i det europeiske markedet. Det samme har blitt gjengjeldt i det amerikanske markedet, da europeiske organisasjoner ofte utøver de samme rollene som de amerikanske selskapene, bare at lobbyvirksomheten skjer motsatt vei (OECD 2014).

Ut i fra det overnevnte fenomen, har utøvere av lobbyvirksomhet vært kjent for å alliere sin lobbyvirksomhet rundt om i verden, og med dette kommer det flere bekymringer og risikoer. Dette går under radaren av åpenhet og regler som hører til de forskjellige landene og deres respektive jurisdiksjoner, som uforenlig favoriserer oppblomstringen av bransjen på grunn av internasjonal inkonsistens når det kommer til regelverk for lobbyvirksomhet (OECD 2014). Videre, så garanterer ikke ulike regler for at aktører fra ulike juridiske områder ikke har ulik grad av innflytelse i lobbyprosessen. Likevel, i ujevne spillefelt, avhengig av jurisdiksjonene, garanterer varierte regler varierte nivåer av innflytelse (OECD 2014).

Med transnasjonal lobbyvirksomhet blir det stilt spørsmål til åpenheten og konkurransen fra aktørene på verdensmarkedet. Og med dette kommer kravet om at hvert enkelt land har ansvaret for å sørge for at ekstra oppmerksomhet rettes mot håndtering av grenseoverskridende praksis som involverer lobbyvirksomhet og overnasjonale nivåer (OECD 2014). Med iverksettelse av tiltak tilknyttet adresseringen av problemet, vil landene kunne dra nytte av at de allierer seg med både internasjonale og regionale institusjoner i et felles regelverk som skal innføre styring av flere nivåer i lobbyprosessen (OECD 2014).

Etikk i lobbyvirksomhet, advocacy og Public Relations

Der hvor lobbyvirksomhet betraktes som en spesialisert form for Public Relations (PR), har begrenset oppmerksomhet vært viet litteraturen om PR. Berg et al. (2012)

viser at statsvitere har funnet en måte å anerkjenne legitimiteten til utøvelse av lobbyvirksomhet i et demokrati. Fra dette kommer forklaringen fra Wise, og han siteres på følgende:

"Although lobbying has been the topic of considerable research in the political science literature, public relations scholars have not displayed a similar degree of interest in the field" (Wise 2007, 358) (Berg et al., 2012)

Når viktige krav er blitt definert, har advocacy blitt fremhevet som den sentrale funksjonen i lobbyvirksomhet og PR. I mangelen på en dekkende norsk oversettelse, vil begrepet advocacy fortsette å bli brukt. I følge Oxford dictionaries (2017), betyr advocacy:

"Public support for or recommendation of a particular cause or policy" (Oxford dictionaries 2017)

Fra den sentrale funksjonaliteten til advocacy, retter større felleskap blikket mot lobbyister som:

"Communication professionals who are to represent their public policy involvements as well as interests in a culture of politics that individual voices may be less authorized to direct on their own" (Terry 2001, 266) (Berg et al. 2012).

På den andre siden, og ifølge *the American League of Lobbyists* (ALL), er lobbyvirksomhet under definisjonen av advocacy, enten av enkeltpersoner eller grupper der en dedikasjon med eksklusivitet fra den nasjonale foreningen. Siden 2000, har *Public Relations Society of America* (PRSA), anerkjent advocacy som en kjernevirksomhet innen PR. På grunn av denne definisjonen, oppfordrer PRSA aktører i USA for å gi uttrykk for fakta, ideer og synspunkter på markedet for å oppnå informerte offentlige debatter (Berg et al., 2012). Fra samme kodeks, er også aktører bedt om å yte sine tjenester som ansvarlige representanter. Kodeksen utdyper likevel ikke noe rundt hvordan den ansvarlige aktøren må gjøre i praksis.

Basert på retningslinjer for etisk lobbyvirksomhet er det et krav at enkeltpersoner må være ansvarlige, åpne for dialog, besitte integritet, utøve åpenhet generelt og i kommunikasjonen, være relasjonsbyggere og ha villighet til også å ta informerte beslutninger, like som å utvise forståelse i flerkulturelle aspekter (Berg et al., 2012). Basert på disse etiske kravene, oppstår forbindelsen mellom PR og lobbyvirksomhet, og således utøvelsen av advocacy og tilhørende arbeidsetikk.

Etikk i overtalelse

Det er blitt foreslått egne regler angående bruk av overtalelse i lobbyvirksomhet, når det overbevises på vegne av en enkeltperson, sak, eller en organisasjon. Mens dette er tilfelle, har det vært misforståelser og misoppfattelser som knyttes til advocacy-rollen i PR. Likevel har hele forståelsen bak overtalelse ingen likheter til manipulasjon og propaganda (Berg et al., 2012). Det har vært uenigheter om forståelsen knyttet til etisk advocacy og overtalelse. Mens ulike perspektiver har vært knyttet til PR sine funksjoner i advocacy, har forkjempere for PR-advocacy blitt assosiert med å bryte med PR-rådgivere (Berg et al., 2012).

Motstanden mot advocacy, sammen med det ideelle bildet av advocacy reflekterer den ene på den andre. Fra denne refleksjonen oppdager den første modellen dyder i en persons faglige verdier, mens den andre oppdager den offentlige meningsdyden. Som vist av Berg et al. (2012) er ikke utøvere av advocacy forpliktet til å avsløre alt som kan være av publikums krav eller ønske om å vite, fordi det ikke faller under deres ansvarsområde. På samme måte som en advokat ikke er forpliktet til å gjøre alt han vet kjent i retten, gjelder det samme for advocacy i kravet fra offentligheten (Berg et al. 2012). Som sådan kan etikk i lobbyvirksomhet derfor komme fra offentligheten eller fra aktører. Dette danner grunnlaget for forholdet mellom forbruker-produzent, eller mottaker-avsender.

Advocacymodellen

Etikken som forholder seg til overtalelsesmodellen innen PR, har lagt grunnlaget for overtalelsens etikk. Overtalelse er en anerkjent og respektert teknikk som brukes i kommunikasjon, og som sådan er det en nødvendighet for overtalelsesetikk, på lobbyvirksomhet, for å bli utviklet fra etikken i overtalelse. Ifølge Berg et al. (2012), er å akseptere de etiske tilnærmingene i overtalelse sentralt i å etablere en legitim tilnærming til oppfattelsen av advocacy på grunnlag PR-verdier.

Tre forutsetninger gjør det mulig å forstå den etiske advocacyen i PR. Først er det det faktum at advocacy er en sentral funksjon innen PR. Den andre av de tre forutsetningene er mangelen på evnen til komfort med advocacy blant PR-utøvere når de utfører sine roller (Berg et al., 2012). Til slutt er det ikke noe galt i gjennomtrengingen i kommunikasjonen. På grunn av dette avhenger anvendeligheten, eller ikke, av advocacy på gjennomføringen og implementering (Berg et al., 2012). Denne forståelsen er grunnlaget for dannelsen av ti kriterier for etisk advocacy.

Først er en evaluering hvor om det er løsningen eller objektivering av problem-klientorganisasjon, før du bestemmer deg for hvorvidt den gir fordeler til advocacy i PR (Berg et al., 2012). Dette etterfølges av å prioritere aktørene i PR som har inntatt rollen i advocacy, interesser eller organisasjoner blant mange andre involvert i den offentlige debatten (Berg et al., 2012). Det tredje kriteriet er følsomhet, hvor det må være en balanse mellom prioriteringer på den ene side og sosialt ansvar på den andre siden (Berg et al., 2012). Fortrolighet er enda et kriterium, og gjennom dette er det viktig å beskytte organisasjonens rettigheter for å etablere forhold som er rettfærdiggjort moralsk til klientene (Berg et al., 2012).

Sannferdighet innebærer full tillit i hver av de sakene som anses akseptabelt når alle muligheter er utelukket (Berg et al., 2012). Dette fører til reversibilitet som tillater at situasjonen mellom advocacy-klientorganisasjon kan reverseres (Berg et al., 2012). Gyldighet og synlighet danner det syvende og åttende kriteriet som tillater

opprettelse av all kommunikasjon på kundens vegne, samt tilsvarende tydelighet i kommunikasjonen på vegne av klienten (Berg et al., 2012).

Det niende kriteriet er basert på respekt. Gjennom dette kriteriet tas det hensyn til opprettholdelse av autonomien til publikums individuelle rettigheter som gir mulighet for informerte beslutninger (Berg et al., 2012). Dette gir rom for avgrensning av monolog og forfremmelse av dialog. Det siste kriteriet er samtykke. Dette kriteriet tilrettelegger for utførelsen av kommunikasjon, uavhengig av hvem som påvirkes av kommunikasjonen, med en gang samtykke fra de involverte partene er på plass (Berg et al., 2012).

Det norske systemet

Norge er grunnlagt med en demokratisk tradisjon som daterer seg til 1814. Ifølge grunnloven av 1814, opplevde den demokratiske tradisjonen i Norge en overgangsperiode fordi landets suverenitet i prinsippet ble avgitt fra Danmark og overført til Sverige etter Napoleonskrigen (Østerud & Selle, 2006). Etter å ha gjennomgått disse forandringene, anses Norge for å ha et av de mest demokratiske systemene i Europa og verden. Med svenskenes valg av å respektere grunnloven, innebar det at nær en tredjedel av den mannlige befolkningen kunne delta i stortingsvalget. Ifølge Østerud (2005) ble den universelle stemmeretten for menn senere introdusert i 1905, og i 1913 fikk kvinner også muligheten til å stemme.

Fra den konstitusjonelle krisen som fant sted på 1880-tallet, oppstod parlamentarisme gradvis og krevde at regjeringen avga makt. Før krisen hadde det vært kongens ansvar å utnevne regjeringen uten innblanding fra parlamentet, og dermed ledet dette til demokratiseringsprosessen (Østerud, 2005). På bakgrunn av dette ble nasjonalisme i Norge, fra 1880-tallet, et program for det liberale sentrum-venstre som krevde både nasjonalt demokrati og uavhengighetsreformer. Disse to var to sider av samme mynt. Videre viser Østerud og Selle (2006) at det er disse to elementene som har gjort at Norge krevde demokratisk selvstendig, at landet kunne overleve denne politiske tradisjonen gjennom hele det tjuende århundre. Norge var det mest fattige landet i den svensk-norske unionen, og derfor tok ikke

selvstendigheten vitale ressurser og rikdommer fra Sverige. Det fantes ingen grenseproblemer, som betydde at ingen svensker ble fanget på feil side da "skilsmissen" fant sted. Ingen etterfølgende konflikt fant sted, og de europeiske stormaktene så ikke tilbaketrekningen som en trussel mot sikkerheten (Østerud & Selle, 2006).

Ikke desto mindre, et flerpartisystem med parlamentarisme medførte en ustabil stat frem til andre verdenskrig, som begynte å ta form i landet gjennom en rekke kortvarige minoritetsregjeringer. Det var en sterk polarisering mellom det borgerlige partiet og den sosialistiske arbeiderbevegelsen. Ved å minske polariseringen ble det mulig for Norge å respondere på den økonomiske krisen som landet møtte på 1930-tallet (Micheletti, 1984). Med den minskede polarisasjon kunne Norge unnsnippe trusselen om fascisme, til tross for at Det Norske Arbeiderparti oppsto som den hegemoniske styrken etter andre verdenskrig. Frem til 1960-tallet ble den hegemoniske posisjonen opprettholdt med absolutt flertall i Stortinget. Minoritetsregjeringene var siden denne perioden i stand til å opprettholde normalitet uansett om de valgte å gå alene eller de samarbeidet med Det Norske Arbeiderparti (Micheletti, 1984). Denne normaliteten har blitt oppnådd med eller uten de konservative til sentrum-høyre. Ifølge Micheletti (1984), har historien vært i stand til å vise sentrumsperiferi som et viktig politisk område i Norges politikk. Inntil 1837 var lokalt selvstyre i en enhetlig stat juridisk sikret, mens det geografiske aspektet hovedsakelig avgjorde løsrivelsesproblemet, så vel som den senere konstitusjonelle kampen (Micheletti, 1984). Basert på Østerud og Selle (2006) har egalitarisme vært avgjørende kraft for den norske normative produksjonen i samfunnet, mens kapitalismens kultur ligger bak grunnen til at egalitarisme så vel som en populær uttalt politikk har vært avgjørende for universale velferdssystemet i Norge.

I 2005 ble Norge ansett som et stort land med en ganske liten befolkning på 4,6 millioner mennesker, som hovedsakelig bor i den sørlige delen av landet, per kvadratkilometer var det 14 innbyggere (Anderson et al., 2006). Landets brutto nasjonalprodukt (BNP, per innbygger var i 2004, 334 194 NOK, og med dette ble Norge rangert som det tredje mest velstående landet i OECD, etter Luxemburg og

USA (Anderson et al., 2006). Denne velstanden var hovedsakelig knyttet til petroleumsreserver som ble funnet i 1969.

Korporatisme og lobbyvirksomhet

Ifølge Christiansen og Rommetvedt (1999) er det to typer institusjoner som er ansvarlige for styring av forhold mellom statlige aktører og organisert interesser, korporatisme og lobbyvirksomhet. Korporative kanaler er definert som interessegruppers innlemmelse i prosessen med politikkutvikling og implementering (Christiansen & Rommetvedt, 1999). Korporativisme, som en administrativ modell, dekker organiserte interessers deltakelse gjennom medlemskap i komiteer, råd, styrer, høringer, konsultasjoner, samt andre formaliserte kontrakter, og ofte ved støtte av ulike uformelle kontrakter mellom organiserte interesse og byråkrater (Christiansen & Rommetvedt, 1999).

Korporativismen er derfor sterkt industrialisert. På den andre siden, er lobbyvirksomhet et forhold mellom organiserte interesser og offentlige myndigheter, som for det meste er uformelle og institusjonaliseringsgraden er lav (Christiansen & Rommetvedt, 1999). Med den kontrasten som eksisterer mellom korporativisme og lobbyvirksomhet, bør de oppfattes som to ender av et kontinuum snarere enn adskilte og forskjellige modeller. Fra korporatisme sett på som en institusjon, kan Christiansen og Rommetvedt (1999) vise at for at organisasjoner som nyter privilegert tilgang til beslutningstakeres arenaer er spesifisert. Mens i lobbyisme er regler for tilgang mye mer flertydige.

Myndighetene er ansvarlige for opprettelsen av en korporativ modell, men når de er etablert, kan offentlige myndigheter samt interesseorganisasjonene deretter ta initiativ. For at beslutninger som tas gjennom korporative forhandlinger knyttet til status quo, skal være misligholdt, og da har aktørene som er involvert i korporativ politikkutforming rett til å gjøre de facto autoritative beslutninger (Christiansen & Rommetvedt, 1999). Til motsetning, så har lobbyvirksomheten en annen tilnærming, fordi initiativet i beslutningsprosessen ligger hos interesseorganisasjonene. Interesseorganisasjonenes engasjement i beslutningsprosessen er en høring på ad

hoc-basis, og med dette er de relevante interesseorganisasjonene ikke involvert direkte i autoritativ beslutningsprosess (Christiansen & Rommetvedt, 1999). Strategiene til interesseorganisasjoner kan rettes til parlamentsaktørene så vel som byråkrater. Når disse to dimensjonene, styring og institusjonalisering er kombinert, er følgende typologi etablert. Ikke desto mindre, i de skandinaviske landene, inkludert Norge, er funksjonell korporativismerepresentasjon i lovgivningen irrelevant.

	Low Level Institutionalization	High Level Institutionalization
Policies aimed at assembly actors	Assembly lobbying	(Assembly corporatism)
Policies aimed at executive actors	Executive lobbying	Executive corporatism

Figur 4 Typer av relasjoner mellom organiserte interesser og offentlige myndigheter (Christiansen og Rommetvedt 1999)

Både parlamentarisk og administrativ lobbyvirksomhet deler noen grunnleggende egenskaper. Det er en tvetydig tendens som styrer reglene for atferd, mens institusjonaliseringsgraden er lav. Likevel er det også forskjeller i at det er varierte aktører som er begrenset forskjellig (Christiansen & Rommetvedt, 1999). Den andre forskjellen mellom korporativisme og lobbyvirksomhet kommer fra forståelsen av at mens lobbyvirksomheten opererer fra en ganske fleksibel institusjon med større potensial for å endre seg, har ikke korporativisme den samme type institusjon, og muligheten for endring er begrenset. Christiansen og Rommetvedt (1999) skiller videre de to institusjonene ut fra sammenblanding av interesser og kontroll i henhold til dem. Lobbyinstitusjoner krever mindre gjensidig engasjement mens korporatismeinstitusjoner krever sterkere gjensidig forpliktelse blant sine aktører.

Den store transformasjonen i Norges politiske system

Norge har blitt ansett som et ganske annerledes land sammenlignet med medlemmer av den Europeiske Union (EU) og OECD. Dette har skjedd for det meste på grunn av landets politiske system, korporatisme, mens resten av landene rundt den har omfavnet lobbyvirksomhet. På grunn av forskjellene har det vært

myndighetens ansvar å opprettholde operasjonene i oljereserver samt andre organisatoriske aktiviteter som gjør landet mer desentralisert enn sentralisert i sin virksomhet (Christiansen & Rommetvedt, 2006).

Denne desentraliseringen er det som har vært det utfordrende aspektet til Norges manglende evne til å omfavne lobbyvirksomhet som de tilhørende medlemmene av OECD og EU har. Dette har gjort Norge til å bli ansett som et ualminnelig land i mange tiår. Ikke desto mindre endres denne ualminneligheten sakte, noe som resulterer i den store forvandlingen av Norges stat. Dette er knyttet til den endrede strukturen som staten har hatt fra overgang fra til statskommunale relasjoner til en omfattende forandring i det sivile samfunn og til reduksjon i korporativisme, til elitekompromisser og som splitter klasser og etnisiteter (Christiansen & Rommetvedt, 2006).

I oppgaven med å reformere sin politikk, har Norge slanket staten og gjort den mer virksom for trendene utenfor og innenfor OECD-området. Disse reformene hang sammen med sammenligningen som Norge gjorde mot sine andre olje- og gassnasjoner, noe som gjorde det mulig å forstå betydningen av å omdanne offentlige foretak til uavhengige selskap, som igjen la til rette for markedskonkurransen. Som vist av Christiansen & Rommetvedt (2006), at mens staten hadde stor ekspansjon av administrasjon, ble den omformet i mer i tråd med et liberalistisk program. Med disse reformene ble departementene underlagt regjeringen, gitt oppgave til å fungere som politiske generalister mens de avstod fra å gi detaljerte instruksjoner.

Med den nye staten kunne Norge desentralisere tjenesteproduksjonen; ikke desto mindre var det ikke opp til å ta organer å ta avgjørelser. Videre resulterte departementets forenkling i boligpolitikk i et mer faglig uavhengig byråkrati Christiansen & Rommetvedt (2006). På samme måte ble nye institusjoner for kontroll- og inspeksjon etablert. Inkludert i denne etableringen kom tilsynet mot uavhengige bedrifter, håndheving av konkurranselover og vurdering av servicestandarder (Christiansen & Rommetvedt, 2006). Med den utformingen av

den nye staten ble skjønnsmessig makt spredt inn i en mer fragmentert beslutningstakerstruktur som gjorde det lettere å styrke kontrollorganene i fravær av politisk ansvarlighet.

Endringer i forholdet mellom stat og kommune ble gjort for å støtte lokaldemokrati, til tross for at Norge var en enhetlig stat. Med dette ble det gjort mulig for kommunene å tilby størstedelen av de viktigste velferdsordningene. I tillegg viser Ihlen & Berntzen (2007) at tradisjonelt så har lokale myndigheter hatt mulighet til å tilpasse den nasjonale regjeringens velferdstilbud til de lokale forholdene. Fra omstillingen har kommunene vært i stand til å øke regjeringens arbeidsstyrke, noe som igjen øker den totale norske arbeidsstyrken. Over halvparten av utgiftene kan kanaliseres gjennom kommunene, takket være i posisjon for å veilede lokal praksis som la demokratisk til rette for praksis blant kommunene (Rommetvedt et al., 2012). På grunn av modernisering var de lokale kommunene i stand til å konkretisere deres demokratiske praksis, noe som betydde at de kunne oppleve sentraliseringsbegrepet i praksis, fra sentrum-periferisk splittelse, til noe som resulterte i at profesjonelle grupper ikke kunne delta i politiske prosesser (Rommetvedt et al., 2012).

Fra nedgangen i den gamle tradisjonen med et mer styrende Norge transformerte den tradisjonelle korporatismen seg til en ny form for korporatisme. Til tross for sammenkoblingen av aspekter som lønnsforhandlinger og økonomisk handlerom, ble antall korporative institusjoner radikalt redusert, noe som gjorde den gamle korporatismemodellen irrelevant (Alt et al., 2012). Basert på denne forståelsen forblir den innebygde egenskapen til den nordiske modellen gjenstand for endring. Organiserte interesser var i stand til å bygge betydelige organisasjoner med ansvar for lobbyvirksomhet og informasjonshåndtering.

Allerede i 2000 opplevde Norge en økning i profesjonell lobbyvirksomhet innenfor de gamle korporative nettverkene under ledelse av departementer, storting, samt media (Østerud & Selle 2006). Nye retningslinjer ble dannet for Norges segmenterte politiske samfunn med hensyn til globalisering og dette skapte rom for

konsulentfirmaer, frivillige organisasjoner og forskningsinstitusjoner under nasjonal korporativisme (Ihlen & Berntzen, 2007). Ikke desto mindre var svekkelsen av korporatismens nye retninger ansvarlige for endringene i statlig struktur, og dette påvirket transformasjonen i sivilsamfunnet Norge (Ihlen & Berntzen, 2007).

Norge likesom de skandinaviske landene hadde gått mot strømmen av resten av de vestlige landene i den måten de utviklet sine samfunn. I motsetning til den ene organisasjonen som råder på lokalisert nivå, har et eget sett organisasjoner på nasjonalt nivå og de institusjonelle kanalene mellom kommunikasjoner som dannet det sivile samfunnet på to nivå, arbeidet Norge og de skandinaviske landene fra en lokal til nasjonal integrering, en vertikal strukturert form for sivilsamfunn (Østerud & Selle 2006). Den nasjonale regjeringens underordnede nasjonalbefolkning hadde en større grad av autonomi mer presist på lokalt nivå. På grunn av dette var den hierarkiske underordningen sammen med desentraliseringen av organisasjonen i Norge de viktigste kjennetegnene som gjorde at det var tilknytning til lokalbefolkningen å skille det fra resten av de vestlige landene. Med dette, hadde de lokale underordningene av den nasjonale regjeringen en større grad av presis autonomi på lokalt nivå. På grunn av dette var den hierarkiske underordningen sammen med desentralisering av organisasjonen i Norge de viktigste kjennetegnene som gjorde at det var tilknytningen til lokalbefolkningen som skilte landet fra resten av de vestlige nasjonene.

Denne egenskapen sammen med den horisontale integrasjonen skiller Norge videre fra resten av de skandinaviske landene, Sverige og Danmark, og tettheten i denne integrasjonen resulterte i at den ble referert til som korporativ pluralisme (Christiansen & Rommetvedt, 1999). Med de forandringene som skjedde de siste tre tiårene, ble Norge sett på som overgang fra en massebevegelsesmodell til en medlemsfokuseret "*associaionalism*" på jakt etter rask tilfredsstillelse. Med dette har de politiske koblingene i landet vært basert på populær støtte og ressurser som trengtes for forbindelsene, og med dette kommer den nye typen horisontal integrasjon (Christiansen & Rommetvedt, 1999). Endringene som er knyttet til den tradisjonelle korporatismen har endret organisasjonsformene i landet, og mens de

gamle organiseringsformene forblir uendret, har det vært sammenbrudd i de historiske røttene, som igjen skaper nye og mindre hierarkiske organisasjoner, og med dem kommer sentralisering av ledelse (Ihlen & Berntzen, 2006).

Lobbyvirksomhet i Norge og tillit til regjeringen

I løpet av de siste tre tiårene har både de Danmark og Norge blitt assosiert med lobbyvirksomhet til tross for bevis på sterke korporatismestrukturer som har gått ned i omfang og intensitet med økningen i lobbyvirksomhet. Kontrakter mellom interesseorganisasjoner og stortinget i Norge har økt, og det har blitt påvist at betydningen av parlamentariske aktører har økt i forhold til deres administrative motparter (Christensen & Lægreid, 2003). Fra 2002-oppfatningen av det norske forholdet til lobbyvirksomhet ble 35 prosent av norske organisasjoner funnet å ha kontakt med stortingsaktørene i hvert fall årlig (Christensen & Lægreid, 2003). Av organisasjonene i Norge som har vært knyttet til lobbyvirksomhet med stortingsaktører månedlig, tilnærmet rundt femten prosent (Christensen & Lægreid, 2003).

Disse kontaktene, mellom individuelle stortingspolitikere og partigrupper med interesseorganisasjoner, har vært kjent til å eksistere siden Norge moderniserte sitt parlamentariske system. Med modernisering har noen av landets politiske partier vært tilknyttet interesseorganisasjoner. Som eksempel kan man nevne Arbeiderpartiet, som det har det blitt fastslått at har formalisert sine forhold til arbeiderbevegelsene (Christensen & Lægreid, 2003). Ikke desto mindre har forholdet mellom de to vært knyttet på grunnlag av parlamentarisk lobbyvirksomhet som man har forstått er blitt svekket over de siste tiårene. Basert på dette faktumet og forståelsen om at noen elementer av parlamentarisk lobbyvirksomhet er etablert og eksistert siden reformasjonene knyttet til det moderne parlamentet i Norge, blir Kvaviks observasjon i 1976, om påstand om at mangel på lobbyvirksomhet i Stortinget, funnet usann (Christensen & Lægreid, 2003).

Tillit, som vist av Christensen og Lægreid (2003), spiller en hovedrolle for demokratiet i et styresett. Forholdet mellom tillit og demokrati er imidlertid

paradoksalt. Politisk legitimitet og administrative aktører og institusjoner som er kritiske for den politiske prosessen, bygger i stor grad på tillit (Christensen & Lægheid, 2003). I et indirekte demokratisk system delegerer folk sin suverenitet til aktørene og institusjonene som arbeider med tillit om at dette ansvaret skal håndteres på best mulig måte. Som motsetning, er enhver iboende demokratisk del, ansett som en sunn mistillit, alternativt skepsis til, andres interesse, spesielt de mektige (Christensen & Lægheid, 2003). Derfor har et demokratisk system også evne til å institusjonalisere både skepsis og mistillit gjennom å tilby varierte muligheter for publikum til å overvåke folks aktiviteter sammen med institusjonene de tilsynelatende stoler på.

Tillit fungerer på grunnlag av etterspørsel, og det er fra denne etterspørselen byråkrater og politikere står overfor utfordringen med å svare for seg. Medvirkende er representasjonen av stemningen, og kravene som påvirker og utdanner mennesker (Christensen & Lægheid, 2003). Typer av tillit eksisterer avhengig av flere variasjoner i tillit basert på en rekke faktorer. En av disse faktorene er sammenhengen mellom erfaringene som folk har med praktiske administrative enheter, basert på tillit og tilfredshet fra de tidligere opplevelsene (Christensen & Lægheid, 2003). Den andre tilknyttede faktoren som påvirker tillit er den demografiske faktoren, som enten kan være relasjonell eller institusjonell når det gjelder alder, utdanning og kjønn. Den tredje av faktorene er de politiske variablene som avhenger av problemstillinger som type av politisk aktivitet og -nivå, samt politikkenes innhold (Christensen & Lægheid, 2003).

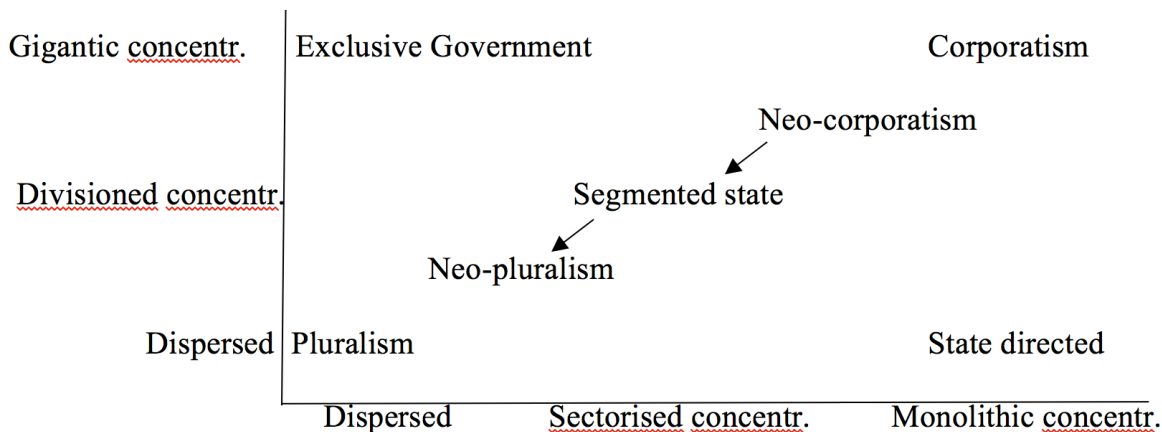
Så langt har de norske styresmaktenes prestasjoner og støtten til demokrati, samt tillitsnivået til offentlige institusjoner blitt kategorisert som høyt, sammenlignet med andre nasjoner (Christensen & Lægheid, 2003). Med bakgrunn i dette er Norge ansett som av de ledende nasjonene når det kommer til tillit fra innbyggere. Selv med dette, er tillitsmønstrene i de politiske institusjonene i Norge sykliske, som viser at slutten av hvert tiår viser forskjellige resultater (Christensen & Lægheid, 2003). Likevel forblir den politiske støtten til Stortinget og regjeringen relativt høyere i Norge sammenlignet med andre vestlige nasjoner.

Ifølge NRK (01.12.09) knyttet den norske staten til vanskelige regelverk for den enkelte avgåtte politiker som ønsker å innta PR-bransjen. På grunn av sentraliseringen som har skjedd i landet, blir det utfordrende for landet å unngå at tidligere politikere deltar i rådgivende organisasjoner om hvordan og hvor de skal bruke tid og penger. Ikke desto mindre har inkonsekvensene i uttalelsene fra politikerne, organisasjoner og media vært kjerneprikkene som gjorde det vanskelig for blant annet Hanssen å gå over fra offentlig til privat sektor (NRK 01.12.09). I alt oppstyret rundt lobbyprosessen så den norske regjeringen det som hensiktsmessig å overstyre tidligere politikeres intensjoner for å representere folket på de avgjørelsene som må gjøres i forbindelse med dette. Dette for å bevise at i Norge anses beslutninger på vegne av offentlighetens interesser, å være kritisk til det punktet hvor regjeringen forstyrrer tidligere stortingspolitikere deltagelse i beslutningsprosesser som påvirker publikums interesser (NRK 01.12.09). Dette skjer uavhengig av bransjen som de tidligere politikerne går inn i etter politikken.

Neokorporatisme og neopluralisme i Norge

Selv om Norge har blitt rangert som den mest korporatistiske nasjonen i verden, og også blitt referert til som det beste korporatistiske samfunnet i verden, har korporativismen i landet avtatt (Rommetvedt, 2005). Nedgangen for korporatisme i Norge er ansett å være knyttet til reformene som fant sted i begynnelsen av det tyvende århundret, og i årene etter dette synker frekvensen og effekten av korporatistiske strukturer (Rommetvedt, 2005). Rommetvedt (2005) viser at politiske prosesser i Norge har et nært forhold til parlamentarismen og pluralismen, og de politiske prosessene har vært basert på de strategiske implikasjonene som er forbundet med disse to. Disse har vært knyttet til konseptene av private og offentlige maktkonsentrasjoner som er synonymt med pluralismen. I tillegg er parlamentariseringsprosessen, den strategiske implikasjonen av dette, samt koalisjonsbygging og interessegeneralisering de dimensjonene som skildrer Norges politiske system knyttet til pluralisering og parlamentarisering (Rommetvedt, 2005).

Figur 5 Maktkonsentrasjon, styresett og norsk utvikling (Rommetvedt, 2005).

Fra ovenstående figur kan det forenkles til at Norge siden 1950- og 1960-tallet, har beveget seg fra et neo-korporalistisk ståsted til plasseringen som en segmentert nasjon på 1970-tallet (Rommetvedt, 2005). På 1980- og 1990-tallet så forflyttet landet seg mot en neo-pluralistisk posisjon, som fortsatt gjaldt når landet gikk inn på 2000-tallet (Rommetvedt, 2005). Som vist i figuren ovenfor har det norske systemet gjennomgått en kombinasjon av faser som omfatter segmentering, neo-korporatisme og neo-pluralisme (Rommetvedt, 2005). Fra samme figur kan man også påpeke at alle tre typer statssystemer til enhver tid har funnet sted i Norge. Tingene som bringer ut variasjonene og balansen til enhver tid i de tre systemene, blir fremhevet av variasjonene i politikkområder og sektorene (Rommetvedt, 2005). Likevel så er det tydelig at sentrumet har beveget seg i en pluralistisk retning. I det moderne Norge pågår det altså en pluraliseringsprosess.

Konsentrasjon av privat makt er basert på oppmerksomheten som er gitt til virksomhetens fokus på maktkonsentrasjon representert av fusjoner mellom store selskaper. Det finnes tendenser til oligopolistiske observasjoner innen næringslivet og detaljhandelen, da det er skjedd dramatiske endringer (Rommetvedt, 2005). Når handel er blitt styrt av autonome forhandlere i form av mindre kommersielle enheter, blir de styrt av de landsomfattende detaljhandelskjedenes, på grunn av de stores ledende verdikjeder. Likevel er bedriftens makt også i en prosess der den splittes opp. Antall bedrifter i Norge har økt fra 187 000 i 1991 til 313 000 i 2002, og tallet

er fortsatt stigende (Rommetvedt, 2005). På grunn av den private konsentrasjonen av makt, kunne de øke 30 prosent fra 1990 og til 2000 (Rommetvedt, 2005).

Selv om den private konsentrasjonen av makt er indikert å være organisert, og med en rekke varianter av private interesser det moderne Norge, er den samme forståelsen knyttet til den offentlige konsentrasjonen av makt, henholdsvis med de politiske partiene og den offentlige sektoren. I valgene mellom 1945 og 1973 så man fem eller seks forskjellige partier representert på Stortinget hvert år (Rommetvedt, 2005). Den gang så man at den venstre-høyre karakteristiske kløften representerte en to-blokk struktur i, eller kommunistene og ikke-kommunistene som det også ble betegnet som (Rommetvedt 2005). Fra slutten av 1980-tallet og frem til 2001, var det syv eller åtte partier representert i Stortinget.

Ifølge Rae's F-måling økte fraksjoneringsnivået fra 0,63 til 0,69 i perioden mellom 1945 og 1961, til 0,75 til 0,77 i perioden mellom 1989 og 1997, og helt til 0,81 i 2001 (Rommetvedt, 2005). Etter parlamentarismens prinsipp i Norges politiske systemet, har fraksjonering stor innflytelse på regjeringens sammensetning og regjeringstid. Ut fra målingene til har det vært svekkelse av parlamentarismens regjering grunnlag (Rommetvedt, 2005). Dette har vært tydelig i dominansen av de enkelte fraksjonene mellom 1945 og 1965 (Rommetvedt, 2005). Fra 1986 har minoritetsregjeringene dominert norsk politikk, og minoritetsallianser har hele tiden styrt en tredjedel av parlamentet (Rommetvedt, 2005). Hovedstrømmen av enkeltfraksjonsregjeringer karakteriserer en stor styrke til å regjere. Basert på dette, må både regjeringenes koalisjoner og minoritetsregjeringer dele makt med opposisjonen i Stortinget.

Maktspredning i departementer ble omorganisert fra totalt 290 enheter i 1947 til 546 enheter i 1997. Byråkrater, avdelinger, direktorater var noen av de berørte (Rommetvedt, 2005). Den kommunale maktspredningen desentraliserte seg og den kommunale innflytelsen og forpliktelse overdratt dem. I 1962 var prosentandelen ansatte som jobbet heltid i lokal kommuneadministrasjon 50, og i 2001 hadde tallet steget til 74 prosent (Rommetvedt, 2005).

Funn, diskusjon og implikasjoner

Funnene viser at lobbyprosessen og lobbyvirksomhet er viktig i utformingen av den offentlige beslutningstakingen og prosessen der man utvikler politikk. Fra tilfellene som er løftet frem i denne oppgaven, har det vist seg at for å oppnå effektivitet og virksomhet i utøvelse av lobbyvirksomhet, må det etableres tillit mellom offentligheten og de politiske og administrative aktørene. Dette fremstår som en viktig rolle i å fastslå grundigheten til beslutningsprosessen som praktiseres av stortingsmedlemmer, samt andre politikktviklere som er avgjørende for utviklingen av bedre relasjoner for beskyttelse av allmennhetens interesser.

Hvis man nå ser på de fremlagte teoriene fra Bourdieu og Swartz, er eks-politikere sitt habitus å forstå deres maktposisjon og sette den inn i deres evne til å velge produkter som er produsert av produsenter i underordnede kategorier, noe som gir dem mulighet til å opprettholde sin høye posisjon i maktfeltet der kampen foregår (Swartz, 1996). Med bakgrunn i forståelsen av strukturell homologi, eks-politikere er i stand til å gjøre de nødvendige endringene med bevissthet, som er etablert mellom de ulike klyngene av kulturelle produsenter, så vel som de varierte klyngene av forbrukere. Dette tillater dem å opprettholde posisjonen de hadde som da de tjenestegjorde som politikere (Swartz, 1996). Derfor kommer det å utøve lobbyvirksomhet som tidligere politiker, fra viten om at den objektive konkurranselogikken som stammer fra det kulturelle produksjonsområdet, fører hver av dem til produsentens klynger. Dette skjer til og med i fravær av oppmerksomhet for etterfølgelse for modifikasjon, for produkter som kan tilpasses til klientenes favoritter, som er det de er desidert flest av i maktfeltet (Swartz, 1996).

Videre tilegner tidligere politikere kapital i sitt arbeid med lobbyvirksomhet. Kulturområder er etablert for å spille en viktig rolle i å definere kapitaler som er ansatt av tidligere stortingspolitikere i deres roller utøvere av lobbyvirksomhet. Kapitalene er basert på den tilsvarende motstanden som eksisterer mellom kuratorer av kultur og deres skapere (Swartz, 1996). De som gjør reproduksjon og overganger som lovlig endrer kunnskap, sammen med de som skaper nye ordninger av kunnskap, er ansvarlige for å forme spillets regler. Swartz (1996) har

fastslått at dette kommer ut fra viten om at felt har en tendens til å pålegge visse former for kamp som krever strenge krav som eliminerer andre, samtidig som enkelte aktører i samfunnet opprettholdes.

Politisering av valg og rollenes avtaleintensitet er utviklet for å gjøre grupper oppmerksomme med hensyn til håndhevbarheten til beslutningstakere. En teori om at målet om politiske interessegrupper som et forsøk på å inngå en avtale med lovgivere om deres preferanser, viser forståelsen etablert av kontraktsmessig tilnærming til ressurscenteret (Naoui & Krauss, 2009). For å redegjøre for puslespillet som er etablert med håndhevelse av kontrakter i lobbyvirksomhet og interessen for politikk, har det vært av stor betydning i forhold til insentiver som fyrer opp både etterspørselen, når det gjelder organiserte interesser og tilbud, og når det gjelder lovgivere, som er etablert i lobbyvirksomhet (Naoui, & Krauss, 2009).

I fravær av tillit blir det utfordrende selv hos land som Norge å utnytte effektiviteten i politikikutvikling for å beskytte organiserte interesser. Dette har vært hovedårsaken som gjør at Norge kan adskille seg fra lobbyprosessen som er tilstede i OECD- og EU-land, sett ut fra den enkle beslutningen om å sikre at beskyttelsen av innbyggernes interesser ivaretas. Kjernen i det grunnleggende prinsippet som er tilfelle i den norske regjeringen, ligger i forståelsen av at regjeringen forsøker å beskytte sine innbyggere på grunn av bedrageri knyttet til lobbyvirksomhet, der politikere opererer med hemmelighold.

Konklusjonen den politiske sosiologiske forståelsen gitt av Bourdieu, har fått kritikk på grunnlag av at demokratiteorien, som har vist seg å mangle i sin oppfatning av det sivile samfunn (Goldberg, 2013). Ikke desto mindre, mens Bourdieus teori har fått kritikk, kan ingen av de alternative teoriene knyttet til samme problem heller ikke ses på som overlegne eller foretrukket fremfor den. Tilliten som innbyggere i ethvert land har til sine respektive regjeringer danner grunnlaget for hvilken regjering som kan utøve effektiv politikk og god styring. I henhold til Organisasjon for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) (2014) er dette forholdet mellom tillit og god styring

hovedsakelig basert på konjunktorene etter krisen, hvor strukturreformene krevde at man foretok valg, samt situasjoner som tillater innbyggerne tiltro.

Lobbyprosessen har blitt ansett som en verdifull komponent i beslutningsprosessen. For at dette skal være tilfelle, må det imidlertid være virksomhet og effektivitet i måten prosessen gjennomføres på. Med lobbyvirksomhet har mange land opplevd utfordringen med å redusert tillit blant sine innbyggere, da det er uttrykk for tvil i den respektive regjeringens evne til å treffe de riktige beslutninger (OECD 2014). I en undersøkelse fra 2013 som ble gjennomført i europeiske land, var det internasjonale PR-byrået Burson-Marsteller i stand til å vise at 24 prosent av tjenestemenn og politikere i 20 europeiske land assosierte lobbyvirksomhet med unødig makt til de rike og elitene (OECD 2014).

Dette innebærer at en økning i globaliseringen mellom landene har utløst gjensidig avhengighet mellom nasjoner, og med dette øker lobbyvirksomheten dramatisk fra. Ifølge OECD (2014), blir lobbyvirksomhet og tilhørende strategier mer transnasjonale. Mens lobbyvirksomhet som betraktes som en spesialisert form for PR, har fått begrenset oppmerksomhet når det kommer til litteraturen. I Norge går følgende av dette til å bevise at trussel mot offentlighetens interesse forblir den største bekymringen for den norske regjeringen, til tross for reformasjoner som landets politiske system har gjennomgått siden det nittende århundre. Overgang fra desentralisering til sentralisering har satt Norge i den posisjonen som gjør det mulig å involvere offentligheten i beslutningsprosessen, og dette gjør det mulig for regjeringen å beskytte offentlighetens interesser før det fattes langvarige beslutninger.

Oppsummering

Lobbyismen har stor betydning for å hjelpe politikutviklere med plattformen der hvor den riktige informasjonen deles i retning av etablering og utvikling av offentlig orientert politikk som er ment for å beskytte interessene til publikum. Stortingsrepresentantenes legitimitet er avgjørende for realiseringen av den ønskede politikken som regulerer de offentlige interessene, og på grunn av dette,

mens mange land kjemper for lobbyistens utfordring, opprettholder Norge ingen organisert og åpen lobbyvirksomhet til tross for reformeringene som regjeringen har gjennomgått. Til tross for sentralisering av det politiske systemet og omtanke for offentlighetens bekymringer i beslutningsprosessen, opprettholder Norge en stor tillit mellom publikum og politikere, en vurdering som fortsatt er utfordrende for flertallet av OECD og EU-landene

Fremtidige implikasjoner, begrensninger og forskning

Fremtiden for lobbyvirksomhet og konsulentbransjen må tas som en naturlig, legitim og viktig del av prosessen med å ta beslutninger i demokratiet (Labuotkova & Stankova (2016) Til tross for forståelsen for at lobbyvirksomhet ikke alltid representerer de legitime interessene, og som en følge av dette, blir metodene og prosessen villedende for offentligheten. I fremtiden vil dette innebære at de førende retningslinjene i politikken må bli formodet og utdypet for å håndheve avtaler mellom beslutningstakere, lovmakere og administrasjon (Naoi & Krauss, 2009). I fremtiden må dette betraktes som den viktigste bidragsyteren som gjør det mulig for enkelte interessegrupper å utøve lobbyvirksomhet mot byråkrater politikere.

Som den tidligere nevnte kritikken av Bourdieu sin mangel på demokratiteori, må videre forskning bygges på tillit til borgere, i ethvert land, med respekt for deres respektive regjeringer. Grunnlaget som en hvilken som helst regjering vil kunne etablere effektiv politikk og god regjering. Ifølge OECD (2014) skal fremtidig forskning bygges på forholdet mellom tillit og god styring som det grunnleggende i etterkant av strukturelle reformer.

Konsekvensene av forskningen og dens funn hos nordmenn viser at regjeringens bekymringer er sentrert rundt interessene for offentligheten. Selv med reformasjonene som har oppstått gjennom årene, har nasjonen lagt stor vekt på offentlighetens interesser, og dette har vært den medvirkende faktoren at det er etablert tillit mellom offentligheten og den politiske bestyrelsen i landet. Fra den innflytelsen som regjeringen har hatt hos sine innbyggere, ser det ut som at i fremtiden er sikkert at landet ikke skal akseptere mer utstrakt form for

lobbyvirksomhet enn det som forekommer i dag. For den norske regjeringen vil det som teller være offentlighetens interesser, og regjeringen vil mest sannsynlig opprettholde samme posisjon når det gjelder spørsmålet om lobbyvirksomhet og beslutningsprosesser.

Begrensninger kan eksistere, men basert på forskningen og funnene som er illustrert i denne undersøkelsen, med mindre regjeringen beveger seg inn begjæret om å formalisere lobbyvirksomhet, forventes det ikke å være noen begrensninger i fremtidige undersøkelser. For nordmenn, kan det være noen deltakere som kan holde tilbake informasjon til forskeren basert på kunnskap om at noen av parlamentsmedlemmene kanskje ikke gir riktig informasjon om lobbyismens tema. Som sådan er det ikke mulig å reflektere alle parlamentarikere i Norge.

Litteratur

- Allern, S. (2011). PR, Politics and Democracy. *Central European Journal of Communication*, vol. 4 – No. 1
- Alt, J.E., Carlsen, F., Heum, P. & Johansen, K. (1999). Asset Specificity and the Political Behavior of Firms: Lobbying for Subsidies in Norway. *International Organization* 53, 1, pp. 99- 116.
- Barry, Anderson, Curristine, Teresa and Merk, Olaf (2006), “Budgeting in Norway”, *OECD Journal on Budgeting*, Vol. 6/1. <http://dx.doi.org/10.1787/budget-v6-art2-en>
- Berg, K., William, J., & Mary, D. (2012). The Ethics of Lobbying: Testing an Ethical Framework for Advocacy in Public Relations. *Journal of Mass Media Ethics*, 27: 97-114.
DOI: 10.1080/08900523.2012.694276
- Bryman, A. (2012). *Social research methods* (5th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Bryman, A., & Bell, E. (2011). *Business Research Methods* (3rd ed.) Oxford: Oxford University Press.
- Christensen, T. & Lægreid, P. (2003). Trust in Government – the Significance of Attitudes Towards Democracy, the Public Sector and Public Sector Reforms.
- Diabteill, E. (2003). Pierre Bourdieu and the sociology of religion: A central and peripheral concern. *Theory and Society* 32: 529-549.
- Dobbin, F. (2008). “The Poverty of Organizational Theory: Comment on: “Bourdieu and Organizational Analysis.” *Theor Soc*, 37:53-63. DOI 10.1007/s11186-007-9051-z
- Flick, U. (2011). *Introducing research methodology: A beginner's guide to doing a research project*. London: Sage.

- Goddard, W. & Melville, S. (2004). *Research Methodology: An Introduction*, (2nd ed.)
Oxford: Blackwell Publishing.
- Goldberg, C.A. (2013). Struggle and solidarity: civic republican elements in Pierre Bourdieu's political sociology. *Theor Soc* 42: 369-394.
- Hefner, R.W. (2006). Pierre Bourdieu and Democratic Politics: The Mystery of Ministry. *Contemporary Sociology*; 35, 6, pg. 606.
- Ihlen, Ø. & Berntzen, Ø. (2007) "When lobbying backfires: balancing lobby efforts with insights from stakeholder theory", *Journal of Communication Management*, Vol. 11 Issue: 3, pp.235-246, doi: 10.1108/13632540710780229. Permanent link to this document: <http://dx.doi.org/10.1108/13632540710780229>
- Kothari, C. R. (2004). *Research methodology: methods and techniques*. New Delhi: New Age International.
- Labuotkova, S. & Stankova, L. (2016). The Potential Effect of Non-Transparent Lobbying on Competitiveness through Economic Freedom in the EU – An Empirical Survey.
- May, T. (2011). *Social research: Issues, methods and research*. London: McGraw-Hill International.
- Micheletti, Michele. (Jun., 1984). Democracy and Political Power in Denmark, Norway and Sweden: A Review-Essay. *The Western Political Quarterly*, Vol. 37, No., pp. 324-342
- Naoi, M. & Krauss, E. (2009). Who Lobbies Whom? Special Interest Politics under Alternative Electoral Systems. *American Journal of Political Science*, Vol. 53, pp.

874-892.

Newman, I. (1998). *Qualitative-quantitative research methodology: Exploring the interactive*

continuum. Carbondale: Southern Illinois University Press.

Organization for Economic Co-operation and Development. (2010). *Post Public Employment:*

Good Practices for Preventing Conflict of Interest. OECD Publishing.

Organization for Economic Co-operation and Development. (2014). *Lobbyists, governments and public trust: Volume 3*.

Popp, J. A. (1978). *Toward a Quantitative Estimate of Internal Validity*.

Rommetvedt, H. & Christiansen, P.M. (1999). From Corporatism to Lobbyism? Parliaments, Executives, and Organized Interests in Denmark and Norway. *Scandinavian Political*

Studies, Vol. 22 – No. 3.

Rommetvedt, H. (2005) Norway: Resources count, but votes decide? From neo-corporatist representation to neo-pluralist parliamentarism, *West European Politics*, 28:4, 740-763, DOI: 10.1080/01402380500216674

Robbins, D. (2003). Durkheim Through the Eyes of Bourdieu. *Durkheim Studies*, Vol 9(n.s): 23-29.

Rommetvedt, H., Thesen, G., Christiansen, P.M. & Nørgaard, A.S (2012). Coping with Corporatism in Decline and the Revival of Parliament: Interest Group Lobbying in Denmark and Norway, 1980-2005. *Comparative Political Studies* 46(4) 457-485. DOI: 10.1177/0010414012453712

Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. (2007). *Research Methods for Business Students*,

(6th ed.) London: Pearson.

Selle, P. & Østerud, Ø. (2006). The eroding of representative democracy in Norway, *Journal of European Public Policy*, 13:4, 551-568, DOI: 10.1080/13501760600693929

Silverman, D. (2013). *Doing Qualitative Research: A practical handbook*. London: Sage.

Snieder R. & Larner, K. (2009). *The Art of Being a Scientist: A Guide for Graduate Students and their Mentors*, Cambridge: Cambridge University Press.

Swartz, D. (1996). Bridging the Study of Culture and Religion: Pierre Bourdieu's Political Economy of Symbolic Power. *Sociology of Religion*, 57(1), 71. Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/216769089?accountid=10344>

Swartz, D. (2003). From Critical Sociology to Public Intellectual: Pierre Bourdieu and Politics. *Theory and Society* 32: 791-823.

Tyllström, A. (2013). Legitimacy for Sale: Constructing a Market for PR Consultancy. *Department of Business Studies*, 162. 235 pp.

Østerud, Ø. (2005) Introduction: The peculiarities of Norway, *West European Politics*, 28:4, 705-720, DOI: 10.1080/01402380500216591

Østerud, Ø, & Selle, P. (2006). Power and Democracy in Norway: The Transformation of Norwegian Politics. *Scandinavian Political Studies*, Vol. 29 – No. 1.

Internettkilder

Aspunvik, S.G. & Hagesæther (04.10.2012). Strømmer fra politikk til PR. *Aftenposten*.

Hentet

fra

<http://www.aftenposten.no/norge/Strommer-fra-politikk-til-PR-142320b.html>

- Center for Responsive Politics (2017). Hentet fra <http://www.opensecrets.org/>
- Gitmark, H. & Løkeland-Stai, E. (01.03.2012). All makt i denne sal? Hentet fra <http://www.dagsavisen.no/innenriks/all-makt-i-denne-sal-1.473576>
- Hagesæther, P.V. (02.10.2012). Kjøper statlig PR for 75 mill. Hentet fra <http://www.aftenposten.no/norge/Kjoper-statlig-PR-for-75-mill-142487b.html>
- Krekling, D.V. (01.12.2009). Skreddersydd saksforbud for PR-Hanssen. Hentet fra <https://www.nrk.no/norge/hanssens-saksforbud-treffer-ikke-1.6889055>
- Oxford Dictionarys (2017). Advocacy. Hentet fra <https://en.oxforddictionaries.com/definition/advocacy>
- Stortinget (2017). *Hansen, Bjarne Håkon*. Hentet fra <https://stortinget.no/no/Representanter-og-komiteer/Representantene/Representantfordeling/Representant/?perid=BHH>
- Vedeler, M. (20.09.2012). Oslo-politikere selger hemmelige PR-tjenester. Hentet fra <http://www.aftenposten.no/osloby/Oslo-politikere-selger-hemmelige-PR-tjenester-143701b.html>